

ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ

Αδελφοποίηση με το Δημοτικό Σχολείο Μεγίστης (Καστελόριζο)

Πριν λίγες ημέρες επικοινωνήσαμε με το Δημοτικό Σχολείο Μεγίστης (Καστελόριζο) και μάθαμε πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες για αυτό.

Πρόκειται για ένα πολύ μικρό νησί στο οποίο ζουν περίπου 600 άτομα. Βρίσκεται περίπου 2000 μέτρα μακριά από την Τουρκία.

Το σχολείο είναι τριθέσιο, καθώς

Καστελόριζο

δεν έχει πολλά μικρά παιδιά. Η Α' και η Β' τάξη είναι μαζί, η Γ' με τη Δ'

και η Ε' με τη ΣΤ'. Δεν έχει τις ανέσεις των σχολείων των μεγάλων πόλεων.

Επίσης δεν έχει πολύ καλή σύνδεση στο διαδίκτυο και οι παροχές του νησιού είναι ελάχιστες. Χαρακτηριστικό είναι ότι δεν υπάρχει νοσοκομείο στο νησί και σε περίπτωση ανάγκης γίνεται μεταφορά με ελικόπτερο στη Ρόδο.

Βέβαια υπάρχει πάντα ένα πλοίο στο λιμάνι για έκτακτες ανάγκες. Το

(Συνέχεια στη σελίδα 2)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ:	
Επικαιρότητα	1–5
Αποκριές	5–17
25η Μαρτίου	17–24
Οικολογία – Περιβάλλον	24–26
Επιστήμες	26–27
Ψυχαγωγία	27–28

Η γιορτή των «Τριών Ιεραρχών»

Οι τρεις Ιεράρχες είναι ο Μέγας Βασίλειος, ο Ιωάννης Χρυσόστομος και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός. Η Ορθόδοξη Εκκλησία τους ονομάζει Αγίους και Πατέρες και τους γιορτάζει τον καθένα ξεχωριστά, αλλά και τους τρεις μαζί. Η κοινή τους γιορτή είναι 30 Ιανουαρίου και τους

(Συνέχεια στη σελίδα 4)

Τι είναι οι Αποκριές ;

Απόκριες ονομάζονται οι τρεις εβδομάδες πριν από την Καθαρά Δευτέρα οπότε και αρχίζει η Μεγάλη Σαρακοστή. Ταυτίζονται με την περίοδο του Τριωδίου, μια κινητή

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

Τι γιορτάζουμε την 25η Μαρτίου

Ο εορτασμός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 γίνεται στην Ελλάδα, την Κύπρο και σε όλον τον κόσμο, όπου υπάρχουν στις 25 Μαρτίου κάθε χρόνο, την ημέρα εορτασμού και του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Η ημέρα αυτή είναι επίσημη αργία στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Συνήθως οι εκδηλώσεις εορτασμού περιλαμβάνουν παρελάσεις και άλλες εορταστικές εκδηλώσεις την ίδια ημέρα ή την προηγούμενη.

Οι μεγαλύτερες εκδηλώσεις είναι η στρατιωτική παρέλαση στην Αθήνα την 25η Μαρτίου και στη Θεσσαλονίκη αντίστοιχα, ενώ την προηγούμενη, στις 24 Μαρτίου, πραγματο-

(Συνέχεια στη σελίδα 17)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Αδελφοποίηση με το Δημοτικό Σχολείο Μεγίστης (Καστελόριζου)

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

λιμάνι είναι μικρό και δεν υπάρχει χώρος για δεύτερο πλοίο. Το ίδιο συμβαίνει και με το οδικό δίκτυο, το οποίο δεν είναι αναπτυγμένο. Δεν κυκλοφορούν πολλά αυτοκίνητα. Σίγουρα η ζωή σε ένα τέτοιο νησί

είναι διαφορετική. Έχει το ενδιαφέρον της αλλά και πολλές δυσκολίες, κυρίως τους χειμερινούς μήνες. Μιλήσαμε με τα παιδιά της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης και συμφωνήσαμε να συνεργαστούμε σε εκπαιδευτικά προγράμματα αλλά και στην εφημερίδα. Υποσχεθήκαμε μάλιστα να

είμαστε κοντά τους στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου και να παρελάσουμε μαζί τους. Ελπίζω να γνωρίσουμε καλύτερα τους νέους φίλους μας.

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Τηλεδιάσκεψη με το Δημοτικό Σχολείο Μεγίστης (Καστελόριζου)

Τον Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη με τους μαθητές της Ε' τάξης δημοτικού του Καστελόριζου. Γνωριστήκαμε και μάθαμε λε-

πτομέρειες για τη ζωή και την καθημερινότητά τους. Αν και απομακρυσμένο νησί, αγαπούν τον τόπο τους και ζουν όμορφα. Τα παιδιά πέρα από το σχολείο, τα απογεύματα παρακολουθούν μαθήματα ξένων γλωσσών και συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες.

Η γειτονία με τους Τούρκους τους φοβίζει, αλλά η αδιάκοπη παρουσία του στρατού στο νησί τους δημιουργεί αίσθημα ασφάλειας. Ωστόσο,

μεγάλο πρόβλημα αποτελεί το θέμα της υγείας. Αντιμετωπίζουν τα μικρά θέματα στο φαρμακείο, ενώ για τα σοβαρά και τα τυχόν ατυχήματα, τους μεταφέρουν με ελικόπτερο στο νοσοκομείο της Ρόδου. Χαρήκαμε πολύ που τους γνωρίσαμε, ήταν μια ευχάριστη εμπειρία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

Θεατρική παράσταση : Μότσαρτ, ο Μαγικός Αυλός

Το Δεκέμβριο όλοι οι μαθητές του σχολείου μας πήγαμε να παρακολουθήσουμε από την "Παιδική Σκηνή Κάρμεν Ρουγγέρη" την παράσταση "Μότσαρτ, Ο μαγικός αυλός". Ήταν μια ευκαιρία να γνωρίσουν οι μαθητές τον σπουδαίο μουσικό Βόλ-

φγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ σε ένα από τα τελευταία έργα του, τον Μαγικό Αυλό.

Σκηνή από την παράσταση «Μότσαρτ, ο μαγικός αυλός»

Η ομώνυμη όπερά του μεταμορφώθηκε σε ένα Μουσικό Παραμύθι πλημμυρισμένο από τις υπέροχες μελωδίες αυτού του μοναδικού συνθέτη, τα μαγικά χρώματα και τα κοστούμια αλλά και τους ίδιους τους ηθοποιούς του έργου. Το αποτέλεσμα, φαντασμαγορικό !

Ο Μαγικός Αυλός, έργο του Βόλφγκανγκ Αμαντέους Μότσαρτ (γερμανικά: Wolfgang Amadeus Mozart) , που ήταν ένας από τους σημαντικότερους συνθέτες κλασικής μουσικής, είναι γερμανική όπερα. Είναι δηλαδή σύνθεση μουσική που περιλαμβάνει συγχρόνως

(Συνέχεια στη σελίδα 3)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Θεατρική παράσταση : Μότσαρτ, ο Μαγικός Αυλός

και σκηνική δράση. Οι διάλογοι των ηθοποιών της όπερας αποδίδονται με τη μορφή τραγουδιού ενώ η θεατρική παράσταση εκτυλίσσεται παρουσία ενός μουσικού συνόλου. Παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στις 30 Σεπτεμβρίου του 1791 στο

θέατρο του Βάιντεν (Theater auf der Weiden), στη Βιέννη, όπου σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Χαρακτηρίζεται ως η τελευταία όπερα του συνθέτη. Ο Μαγικός Αυλός, έργο πλούσιο σε συμβολισμούς, για το οποίο έχουν προταθεί πολυάριθμες

ερμηνείες, διαπνέεται από τις ιδέες του Διαφωτισμού και του Τεκτονισμού, ενσωματώνοντας παράλληλα στοιχεία παραμυθιού.

ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΔΗ

Επίσκεψη στο Ευγενίδειο Ίδρυμα

Την Τρίτη 21 Ιανουαρίου του 2025 επισκέφτηκα για πρώτη φορά μαζί με όλους τους συμμαθητές μου και το άλλο τμήμα της 5ης Δημοτικού το πλανητάριο και ήταν φοβερά! Όταν μπήκαμε στην αίθουσα, όλα τα φώτα έσβησαν και ο ουρανός γέμισε με αστέρια και πλανήτες. Είδαμε τον ήλιο στη μέση και γύρω του να περιστρέφονται οι πλανήτες. Μου έκανε εντύπωση ο Δίας, γιατί ήταν τεράστιος και είχε πολλές κοκκινωπές λωρίδες γύρω του. Μας εξήγησαν ότι είναι ο μεγαλύτερος πλανήτης και ότι έχει πολλούς δο-

ρυφόρους. Μετά είδαμε τον πλανήτη Άρη, που είναι κόκκινος και έχει τεράστια βουνά και φαράγγια. Μάθαμε ότι μπορεί να υπήρχε νερό εκεί, αλλά τώρα δεν υπάρχει. Είδαμε και την Αφροδίτη, που είναι γεμάτη σύννεφα και πολύ ζέστη και τον Κρόνο με τους δακτυλίους του. Ήταν σαν να ταξιδέψαμε στο διάστημα! Αμέσως μετά μας πήγαν σε μια άλλη αίθουσα και εκεί μας έδειξαν διάφορα πειράματα που ήταν όλα τόσο τέλεια και το χάρηκα πραγματικά!

Ελπίζω να ξαναπάω σύντομα, γιατί ήταν μαγικό να βλέπω τα αστέρια και τους πλανήτες τόσο κοντά μου και να κάνουν διάφορα πειράματα μπροστά στα μάτια μου!

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Επίσκεψη στο 1ο Ειδικό Σχολείο Αγίου Δημητρίου

Στις 11 Φεβρουαρίου 2025 το Ε1 και Ε2 επισκεφτήκαμε το 1ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δημητρίου. Σε εκείνο το σχολείο υπάρχουν παιδιά που έχουν αυτισμό, σύνδρομο Down, νοητική υστέρηση και άλλες αναπηρίες.

Εκεί χωριστήκαμε σε τρεις ομάδες, στις οποίες συμμετείχαν μαθητές και από τα δύο σχολεία και κάναμε μαζί διάφορες δραστηριότητες. Φτιάξαμε βραχιολάκια και αποκριάτικες μάσκες, παίξαμε παιχνίδια στη γυμναστική, κάναμε θεατρικό παιχνίδι και χορέψαμε. Λίγο πριν φύγουμε κάναμε ένα διάλειμ-

μα μαζί με όλα τα παιδιά του σχολείου.

Μου άρεσε πολύ που είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε αυτό το σχολείο και να γνωρίσουμε τους μαθητές του, γιατί ένιωσα ότι και εμείς και εκείνοι το ευχαριστήσαμε πάρα πολύ. Θα ήθελα να το κανονίσουμε ξανά και να βρεθούμε σε ένα από τα σχολεία μας.

Ελπίζω όλα τα παιδιά να μπορέσουν να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους και να αναπτύξουν όλες τους τις δυνατότητες.

ΕΥΑ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ

1ο Ειδικό Δημ. Σχολείο Αγίου Δημητρίου

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

«Παγκόσμιες Ημέρες» Φεβρουαρίου–Μαρτίου

Φεβρουάριος

2 Φεβρουαρίου-Παγκόσμια ημέρα υγροτόπων

4 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου

6 Φεβρουαρίου -Παγκόσμια Ημέρα κατά του ακρωτηριασμού των γυναικών γεννητικών οργάνων

9 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας[6]

13 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα ραδιοφώνου

15 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Παιδικού Καρκίνου

20 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνικής Δικαιοσύνης

21 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα Μητρικής Γλώσσας

22 Φεβρουαρίου - Παγκόσμια Ημέρα σκέψης (Προσκοπισμού-Οδηγισμού)

Μάρτιος

3 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Άγριας ζωής

6 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά της Βίας και του εκφοβισμού

8 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας

12 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά της Λογοκρισίας στο Διαδίκτυο

14 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα της Σταθεράς Π που υπολογίζεται στο 3,14

15 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Καταναλωτή

20 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα της Γης

20 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Ευτυχίας

20 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Γαλλοφωνίας

21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου για νέους και εφήβους

21 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Ναβρουζ

21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού

21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας

21 Μαρτίου- Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης

21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα για το Σύνδρομο Down

21 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα

Κουκλοθεάτρου

22 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό

23 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας

24 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης

24 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα για το Δικαίωμα στην Αλήθεια σχετικά με τις Κατάφωρες Παραβιάσεις των

Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και για την Αξιοπρέπεια των Θυμάτων

25 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Αλληλεγγύης προς τους Κρατούμενους και Αγνοούμενους Υπαλλήλους του ΟΗΕ

25 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Μνήμης Θυμάτων Δουλεμπορίου

27 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου

27 Μαρτίου - Διεθνής Ημέρα Κοινωνικής Εργασίας

28 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου Σκιών

28 ή 29 Μαρτίου - Παγκόσμια Ημέρα Πιάνου (η 88η ημέρα του χρόνου, όσα και τα πλήκτρα του πιάνου)

Παγκόσμια Ημέρα Ύπνου (Την Παρασκευή πριν από την εαρινή ισημερία)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ

Η γιορτή των «Τριών Ιεραρχών»

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

τιμούμε εξαιτίας της σοφίας τους και της χριστιανικής τους ζωής που αποτελεί παράδειγμα για όλους τους ανθρώπους. Επίσης εξαιτίας της ενασχόλησής τους με τα γράμματα θεωρούνται προστάτες των γραμμάτων.

Μέγας Βασίλειος

Ο Άγιος Βασίλειος ή Βασίλειος Καισαρείας υπήρξε επίσκοπος Καισαρείας, ήταν ένας από τους μεγαλύτερους θεολόγους της Ορθόδοξης Εκκλησίας και θεωρείται Πατέρας της Εκκλησίας. Σπούδασε στην Αθήνα και μελέτησε ιδιαίτερα κείμενα των κλασικών συγγραφέων και της

ελληνικής φιλοσοφίας, ενώ μεγάλη ήταν η συμβολή του στην ανάπτυξη των γραμμάτων. Επιπλέον, ασχολήθηκε και με τη φιλανθρωπία.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος ήταν ρήτορας και ονομάστηκε έτσι, επει-

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

δή λέγεται ότι η γλώσσα του «έσταζε μέλι». Υπήρξε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και ασχολήθηκε και αυτός με τη φιλανθρωπία και ουσιαστικά αφιέρωσε τη ζωή του στο να βοηθάει άλλους ανθρώπους. Λέγεται ότι οργάνωνε συσσίτια για 7.000 ανθρώπους καθημερινά. Υποδειγματική ήταν και η ασκητική ζωή που ακολουθούσε. Δεν δίσταζε να κατηγορεί ακόμα και ιερείς που πλούτιζαν κάνοντας αυτό το επάγγελμα. Το ίδιο σκληρή ήταν και η κριτική που ασκούσε σε Αυτοκράτορες, με αποτέλεσμα να τον κυνηγήσουν και να τον εξορίσουν. Όσον αφορά την ενασχόλησή του με τη φιλοσοφία, απέρριπτε τις θεωρίες των Αρχαίων Ελλήνων σχετικά με τον Θεό, όμως χρησιμοποίησε τις μεθόδους της αρχαίας φιλοσοφίας στο κήρυγμά του.

Οι Τρεις Ιεράρχες

Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός

Ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός είναι γνωστός και με το προσωνύμιο «θεολόγος», αλλά και «Τριαδικός Θεολόγος», επειδή επηρέασε σε μεγάλο βαθμό με τα έργα του τη Τριαδική θεολογία αναφορικά με τα τρία Πρόσωπα της Αγίας Τριάδας (Θεός, Χριστός, Άγιο Πνεύμα). Υπήρ-

ξε και αυτός Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης, εξαιρετικός θεολόγος, αλλά και ποιητής. Επίσης, προσπάθησε να φέρει κοντά τους ελληνόφωνους με τους λατινόφωνους θεολόγους της εποχής του. Τέλος, ήταν φίλος με τον Μέγα Βασίλειο.

PENNY ΓΚΙΚΑ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Τι είναι οι Αποκριές ;

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

περίοδο στην Χριστιανική παράδοση από την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου μέχρι την Κυριακή της Τυροφάγου ή Τυρινής. Η πρώτη εβδομάδα των Αποκριών που τελειώνει την Κυριακή του Ασώτου, λέγεται και Προφωνή, επειδή παλιά προφωνούσαν, δηλαδή διαλαλούσαν ότι άρχιζαν οι Απόκριες. Η δεύτερη εβδομάδα λέγεται Κρεατινή ή της Κρεοφάγου, επειδή έτρωγαν κρέας και δεν νήστευαν ούτε την Τετάρτη ή την Παρασκευή. Η εβδομάδα αυτή γιορτάζεται με γλέντια και φαγοπότια χωρίς κανένα θρησκευτικό περιορισμό. Η Κυριακή της εβδομάδας αυτής, η Κυριακή της εβδόμαδας αυτής, η Κυριακή της Απόκρεω -και συνεκδοχι-

κά ολόκληρη η περίοδος από την είσοδο του Τριωδίου μέχρι την Καθαρά Δευτέρα- ονομάστηκε έτσι, επειδή συνηθίζεται να μην τρώνε κρέας οι Χριστιανοί, δηλαδή «να απέχουν από το κρέας». Η τρίτη εβδομάδα λέγεται Τυρινή ή της Τυροφάγου, επειδή έτρωγαν γαλακτοκομικά προϊόντα σαν ενδιάμεση κατάσταση μεταξύ κρεοφαγίας και

νηστείας, για να προετοιμαστούν σιγά - σιγά για τη νηστεία της Σαρακοστής. Ανάλογη με την ελληνική λέξη Αποκριά είναι και η λατινική λέξη Καρναβάλι (Carnaval, Carnevale, από τις λέξεις Carne=κρέας και Vale=περνάει).

ΜΥΡΣΙΝΗ ΨΥΧΑ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Αποκριές, μια σύντομη ιστορική αναδρομή

Η αποκριά, έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα, καθώς μεταμφιέσεις εμφανίζονται γύρω στο 2000 π.Χ. στην Ασία και συγκεκριμένα στη Μεσοποταμία και τη Βαβυλώνα. Μέσα στους αιώνες από την αρχαϊκή εποχή, τους ρωμαϊκούς και βυζαντινούς χρόνους ως τη νεότερη ιστορία συναντάμε τις αποκριάτικες γιορτές με μεταμφιέσεις, χορούς, οίνοποσία και τοπικά έθιμα.

Αποκριά σημαίνει αποχή από το κρέας -προετοιμάζει τον άνθρωπο ψυχικά και σωματικά για την περίοδο του Πάσχα και την Ανάσταση. Στα λατινικά ταυτίζεται με το καρναβάλι, καθώς αυτή η λέξη προέρχεται από το carne, που σημαίνει "κρέας", και το ρήμα vale, που σημαίνει "περνώ". Η περίοδος της Αποκριάς θεωρείται κατεξοχήν περίοδος εκτόνωσης, μια περίοδος κατά την οποία ο άνθρωπος ξεφεύγει από την καθημερινότητά του και εξωτερικεύει τα πάθη του με τη βοήθεια της μεταμφίσεως. Τα έθιμα και οι παραδόσεις σε πολλές περιοχές μεταφέρονται αναλλοίωτα από γενιά σε γενιά έως

και τις ημέρες μας, ενώ αλλού αναβιώνουν έχοντας εμπλουτιστεί με άλλα έθιμα. Η προετοιμασία σε αρ-

τελετουργικές αναπαραστάσεις γαμήλιας πομπής, με κυριότερα και πρωταγωνιστικά πρόσωπα το αν-

Γενίτσαροι και Μπούλες, Νάουσα

δρόγυνο, τη γριά, τον γέρο, τον σαχιτιάρη, τον γιατρό, τον τσιγγάνο κ.ά. Κουδουνάτοι, Γενίτσαροι, Μασκαράδες, Μούσκαροι, Καρνάβαλοι, Μπούλες, είναι κάποιοι από τους χαρακτήρες που συναντάμε σε διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας.

κετές περιπτώσεις ξεκινάει μόλις ανοίγει το Τριώδιο, ενώ κορυφώνεται πάντοτε την τελευταία Κυριακή των Αποκριών, οπότε στήνεται μεγάλο γλέντι που διαρκεί ως το πρωί της Καθαρής Δευτέρας.

Η ελευθεροστομία και τα αστεία, γιατί «το καλεί η μέρα», είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό των εκδηλώσεων της Αποκριάς. Οι περισσότερες μεταμφιέσεις αποτελούν

Τα δρώμενα και οι μεταμφιέσεις της Αποκριάς στον αγροτικό και αστικό χώρο παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές. Τα αγροτικά δρώμενα αποτελούσαν μαγικές πράξεις και ενέργειες για την υποβοήθηση της φύσης να καρποφορήσει. Στα αστικά κέντρα είχαν πιο κοσμικό χαρακτήρα κι ήταν μια ευκαιρία για ξεφάντωμα, χορό και κρασί!

ΕΥΑ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ

Η Τσικνοπέμπτη

Η Τσικνοπέμπτη είναι μια ξεχωριστή ημέρα των Αποκριών. Σύμφωνα με το έθιμο «τσικνίζουμε», δηλαδή ψήνουμε κρέας στη σχάρα γεμίζοντας τον αέρα με τη μυρωδιά της «τσίκνας».

Η Τσικνοπέμπτη είναι μια κινητή γιορτή που γίνεται μια φορά τον χρόνο, μια Πέμπτη. Η ημέρα της Πέμπτης επιλέχθηκε, σύμφωνα με την ορθόδοξη παράδοση, διότι η Τετάρτη και η Παρασκευή είναι σημαντικές ημέρες νηστείας. Την Τσικνοπέμπτη την γιορτάζουν

όλες οι περιοχές της Ελλάδας. Εκτός από το ψήσιμο οι περιοχές της Ελλάδας έχουν πολλά διαφορετικά έθιμα όπως:

Στην Κέρκυρα γίνονται τα λεγόμενα «Κορφιάτικα Πετεγολέτσια». Η λέξη Πετεγολέτσια σημαίνει κουτσομπολιό και πραγματοποιείται το βράδυ της Τσικνοπέμπτης.

Στην Πάτρα, έχουμε το έθιμο της Γιαννούλας της Κουλουρούς, η οποία, σύμφω-

να με την παράδοση, πιστεύει πως ο ναύαρχος Ουίλσον έρχεται να την παντρευτεί και τον περιμένει μάταια σαν την τρελή στο λιμάνι. Έτσι, την Τσικνοπέμπτη οι Πατρινοί ντύνουν κάποιον νύφη, ή βάζουν ένα ομοίωμα νύφης στο λιμάνι και διασκεδάζουν γύρω του.

Στις Σέρρες ανάβουν μεγάλες φωτιές στις αλάνες και

(Συνέχεια στη σελίδα 7)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η Τσικνοπέμπτη

(Συνέχεια από τη σελίδα 6)

αφού ψήσουν το κρέας, πηδούν από πάνω τους.

Στην Κομοτηνή, οι νοικοκυρές σχεδόν καίνε μια κότα, για να τη φάει η οικογένεια την Κυριακή της Αποκριάς. Η παράδοση αναφέρει, επίσης, ότι την Τσικνοπέμπτη τα αρραβωνιασμένα ζευγάρια πρέπει να ανταλλάξουν φαγώσιμα δώρα. Ο άντρας πρέπει να στείλει τον «κούρκο», δηλαδή μία κότα, και η γυναίκα μπακλαβά και μια κότα γεμιστή.

Στη Θήβα, αρχίζει ο «βλάχικος γάμος», που ξεκινά με το προξενιό δύο νέων, συνεχίζει με τον γάμο και τελειώ-

νει την Καθαρά Δευτέρα με την πορεία των προικιών της νύφης και το γλέντι των συμπεθέρων.

Στην Ίο, το βράδυ της Τσικνοπέμπτης μασκαράδες ζωσμένοι με κουδούνια προβάτων διασχίζουν τη Χώρα και επισκέπτονται σπίτια και καταστήματα.

Στον Πόρο, η παράδοση επιβάλλει στους νέους να κλέψουν ένα... μακαρόνι, το οποίο θα βάλουν κάτω από το μαξιλάρι τους για να δουν ποια θα παντρευτούν.

Σε όλη την Πελοπόννησο σφάζουν χοιρινά από τα οποία φτιάχνουν διάφορα άλλα τρόφιμα, μεταξύ των οποί-

ων πηχτή, τσιγαρίδες, λουκάνικα, γουρναλοιφή και παστό.

Στη Σκόπελο, οι κάτοικοι δίνουν ραντεβού στο Πεύκο, για να συνεχίσουν το γλέντι και το φαγοπότι όλοι μαζί.

Έτσι γιορτάζουμε την Τσικνοπέμπτη στην Ελλάδα.

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΚΑΡΑΛΗ

Τι είναι το Τριώδιο και η Σαρακοστή ;

Τριώδιο και Σαρακοστή είναι δύο σημαντικές περίοδοι στο θρησκευτικό ημερολόγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας, που οδηγούν στην μεγάλη γιορτή του Πάσχα.

Τριώδιο

Το Τριώδιο είναι μια περίοδος δέκα εβδομάδων που ξεκινά από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου και φτάνει μέχρι το Μεγάλο Σάββατο. Η ονομασία του προέρχεται από το λειτουργικό βιβλίο της εκκλησίας που περιέχει ύμνους με τρεις ωδές, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους ύμνους που έχουν εννέα.

Η περίοδος του Τριωδίου χωρίζεται σε τρεις φάσεις:

Απόκριες: Οι τρεις πρώτες εβδομάδες του Τριωδίου ονομάζονται Απόκριες. Την πρώτη εβδομάδα, την

Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου, επιτρέπεται η κατανάλωση όλων των τροφών, ακόμα και την Τετάρτη και την Παρασκευή. Τη δεύτερη εβδομάδα, την Κυριακή του Ασώτου, επιτρέπεται η κατανάλωση κρέατος όλες τις ημέρες εκτός Τετάρτης και Παρασκευής. Την τρίτη εβδομάδα, την Κυριακή της Τυροφάγου, επιτρέπεται η κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων, αυγών και ψαριών, αλλά όχι κρέατος.

Μεγάλη Σαρακοστή: Η τέταρτη εβδομάδα του Τριωδίου είναι η Καθαρά Δευτέρα, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη της Μεγάλης Σαρακοστής. Η Σαρακοστή είναι μια περίοδος νηστείας και προσευχής που διαρκεί σαράντα ημέρες και ολοκληρώνεται με τη Μεγάλη Εβδομά-

Η κυρά Σαρακοστή

δα.

Μεγάλη Εβδομάδα: Η Μεγάλη Εβδομάδα είναι η τελευταία εβδομάδα πριν το Πάσχα και είναι αφιερωμένη στα πάθη και τη σταύρωση του Ιησού Χριστού.

Σαρακοστή

(Συνέχεια στη σελίδα 8)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η Τσικνοπέμπτη

(Συνέχεια από τη σελίδα 7)

Η Σαρακοστή είναι μια περίοδος νηστείας, προσευχής και πνευματικής προετοιμασίας για το Πάσχα. Κατά τη διάρκεια της Σαρακοστής, οι πιστοί απέχουν από την κατανάλωση ορισμένων τροφών, όπως το κρέας, τα γαλακτοκομικά προϊόντα και το ψάρι. Επίσης, ενθαρρύνονται να προσεύχονται, να εξομολογούνται και να κάνουν έργα φιλανθρω-

πίας. Η Σαρακοστή είναι μια περίοδος ενδοσκόπησης και αυτοσυγκέντρωσης, κατά την οποία οι πιστοί προσπαθούν να βελτιώσουν τον εαυτό τους και να πλησιάσουν τον Θεό.

Σχέση μεταξύ Τριωδίου και Σαρακοστής

Το Τριώδιο είναι η περίοδος που προετοιμάζει τους πιστούς για τη

Σαρακοστή. Οι τρεις εβδομάδες των Απόκρεων βοηθούν τους πιστούς να προσαρμοστούν σταδιακά στη νηστεία της Σαρακοστής. Η Σαρακοστή, με τη σειρά της, είναι η περίοδος που κορυφώνει την πνευματική προετοιμασία των πιστών για το Πάσχα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΑΜΠΑΤΖΗΣ

Τα έθιμα της Αποκρίας : Το καρναβάλι

Το καρναβάλι συμπεριλαμβάνεται στα έθιμα των αποκριών και είναι ένα σύνολο εκδηλώσεων, που περιλαμβάνουν χορούς, παρελάσεις, άρματα, κυνήγι κρυμμένου θησαυρού κ.ά.

Το κύριο γνώρισμα είναι οι μεταμφιέσεις των ανθρώπων (μεγάλων και μικρών παιδιών).

Στο καρναβάλι οι άνθρωποι ξεφα-

ντώνουν, χορεύουν με δυνατή μουσική, ρίχνουν κομφετί και πυροτεχνήματα στον ουρανό, και συνήθως στο τέλος παίζουν αλευροπόλεμο.

Το όνομα των μεταμφιεσμένων διαφέρει από τόπο σε τόπο, π.χ. κουδονάτοι, καμουζέλες, μούσκαροι, αλλά το κοινότερο είναι μασκαράδες και καρνάβαλοι, που προέρχε-

ται από τις ιταλικές λέξεις maschera και carnevale.

Τα πιο δημοφιλή είναι το καρναβάλι της Πάτρας, της Ξάνθης και του Ρεθύμνου.

Στον κόσμο το πιο γνωστό είναι του Ρίο Ντιτζανειρο στη Βραζιλία.!!

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τα έθιμα της Αποκρίας : Το γαϊτανάκι και η Σαρακοστή

Γαϊτανάκι

Το **γαϊτανάκι** είναι ένα παραδοσιακό έθιμο που συνδέεται με γιορτές και πανηγύρια στην Ελλάδα, ειδικά κατά τις Απόκριες και την άνοιξη. Το παιχνίδι περιλαμβάνει μια πολύχρωμη κορδέλα ή σκοινί που είναι

δεμένο σε έναν ιστό ή στύλο. Οι συμμετέχοντες κρατούν την άκρη από την κορδέλα και κινούνται γύρω από τον στύλο με συγχρονισμένες κινήσεις.

Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργείται ένα περίπλοκο σχέδιο από τις κορδέλες, σαν πλέγμα. Για να γίνει σωστά το γαϊτανάκι, απαιτείται συνεργασία και συντονισμός, καθώς όλοι οι συμμετέχοντες πρέπει να κινούνται ταυτόχρονα με ακριβή ρυθμό. Συχνά, το έθιμο συνοδεύεται από τραγούδια και χορούς, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα γιορτής και ενότητας. Το γαϊτανάκι είναι σύμβολο της κοινότητας, της συνεργασίας και της χαράς, καθώς οι άνθρωποι δουλεύουν μαζί για να

δημιουργήσουν κάτι όμορφο.

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Η κυρά Σαρακοστή

Η Σαρακοστή είναι μία περίοδος νηστείας και πνευματικής προετοιμασίας για το Πάσχα στη Χριστιανική Εκκλησία. Διαρκεί 40 ημέρες και ξεκινά την Καθαρή Δευτέρα, ακο-

(Συνέχεια στη σελίδα 9)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Τα έθιμα της Αποκριάς : Το γαϊτανάκι και η Σαρακοστή

(Συνέχεια από τη σελίδα 8)

λουθώντας την Κυριακή της Απόκριω. Ο αριθμός 40 έχει συμβολική σημασία, αναφερόμενος στις 40 ημέρες που ο Ιησούς πέρασε στην έρημο νηστεύοντας και προσευχόμενος πριν από την έναρξη της δημόσιας διακονίας Του.

Κατά τη διάρκεια της Σαρακοστής, οι Χριστιανοί προσπαθούν να αποστασιοποιηθούν από τις υλικές απο-

λαύσεις και να αφιερωθούν σε πνευματική καλλιέργεια και μετάνοια. Η νηστεία είναι αυστηρή και περιορίζει την κατανάλωση κρέατος, γαλακτοκομικών και αυγών, ενώ επιτρέπονται ορισμένα τρόφιμα, όπως ψάρια, λάδι και κρασί σε συγκεκριμένες μέρες.

Η Σαρακοστή δεν αφορά μόνο τη νηστεία, αλλά και την πνευματική ζωή. Οι πιστοί καλούνται να προσευ-

χηθούν περισσότερο, να ασκήσουν ελεημοσύνη και να συμμετέχουν στις ακολουθίες της Εκκλησίας. Το τέλος της Σαρακοστής έρχεται με την Ανάσταση του Χριστού, η οποία σηματοδοτεί τη νίκη της ζωής πάνω στον θάνατο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΕΣΑ

Τα έθιμα της Αποκριάς : Γιατί πετάμε χαρταετό ;

Το πέταγμα του χαρταετού συμβολίζει το πέταγμα της ανθρώπινης ψυχής προς τον ουρανό και τον θεό. Μάλιστα θεωρείται ότι όσο πιο ψηλά πετάξει ο χαρταετός τόσο πιο

πιθανό είναι ο θεός να εισακούσει τις προσευχές σου και να τις πραγματοποιήσει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Οι γεύσεις της Καθαράς Δευτέρας

Λαγάνα : Η λαγάνα είναι ο άζυμος άρτος (ψωμί), ο οποίος φτιάχνεται με παραδοσιακό τρόπο στην Ελλάδα μόνο μια μέρα του χρόνου, την Καθαρή Δευτέρα, ενώ το όνομά της προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό "λάγανον", μια πλακωτή ζύμη που παρασκευάζεται από αλεύρι και νερό και σηματοδοτεί την έναρξη της νηστείας της Μεγάλης Σαρακοστής.

ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΔΗ

Λαγάνα

φαγητά.

Εγώ σήμερα θα σας μιλήσω για δυο από αυτά.

Το πρώτο είναι το χταποδάκι ένα πολύ ξεχωριστό θαλασσινό, το οποίο ή το λατρεύεις ή το μισείς. Δεν υπάρχει μέση κατάσταση και αυτό δικαιολογείται από την εμφάνισή του. Είναι αλήθεια αρκετά τρομακτικό με τα οκτώ του πλοκάμια και τις βεντούζες του, αλλά αν ξέρεις πως να το μαγειρέψεις σωστά είναι τέλειο!

Μερικές συνταγές που προτείνω

είναι

Χταπόδι με κοφτό μακαρονάκι

Χταπόδι σπιτάδο

Χταπόδι κρασάτο με φάβα

Χταπόδι ψητό και πολλές άλλες συνταγές.....

Το δεύτερο Σαρακοστιανό είναι γλυκό και είναι ο χαλβάς .

Ο χαλβάς φτιάχνεται από ταχίνι δηλαδή πολτό από σουσάμι ,το οποίο το συνδυάζουν με αμύγδαλο, κακάο ,φιστίκι, σοκολάτα .Υπάρχουν και άλλα είδη χαλβάδων ,ο σιμιγδαλένιος και ο χαλβάς Φαρσάλων .

Εύχομαι να σας άρεσαν τα αγαπημένα μου Σαρακοστιανά φαγητά.

Σας ευχαριστώ για την ανάγνωση!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Καλαμαράκια : Η μοναδική θαλασ-

(Συνέχεια στη σελίδα 10)

Χταποδάκι

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Οι γεύσεις της Καθαράς Δευτέρας

(Συνέχεια από τη σελίδα 9)

Καλαμαράκια

σινή γεύση του, αλλά και τα πολύτιμα θρεπτικά συστατικά του το κάνουν ένα από τα αγαπημένα μας φαγητά όλο το χρόνο. Τη Σαρακοστή, όμως, έχει μόνιμη θέση στο τραπέζι μας. Αυτοί είναι μερικοί τρόποι που μπορούμε να το μαγειρέψουμε:

Φτιάχνουμε ριζότο : Σε συνδυασμό με το μαϊντανό, το λευκό κρασί και το κρεμμύδι, το καλαμαράκι χαρίζει μια υπέροχη γεύση στο ριζότο μας.

Το κάνουμε κοκκινιστό : Είναι μια ιδανική και φθηνή λύση για μια θαλασσινή συνταγή της στιγμής. Κοκκινιστά, αρωματισμένα με ούζο και σερβιρισμένα με ρυζάκι και μαϊντανό αυτά τα καλαμαράκια είναι το κάτι άλλο!

Το κάνουμε ψητό : Για ένα γρήγορο ορεκτικό ή έναν γευστικό μεζέ ψήνουμε τα καλαμαράκια στο φούρνο και ύστερα τα περιχύνουμε με λίγο λάδι πριν τα σερβίρουμε.

Φτιάχνουμε την πιο νόστιμη θαλασσινή μακαρονάδα : Σοτάρουμε τα καλαμαράκια μας, τα σβήνουμε με ούζο και τα συνδυάζουμε με τα ζυμαρικά της επιλογής μας. Λατρεύουμε όμως να τα συνδυάζουμε και με άλλα θαλασσινά, όπως γαρίδες και χταποδάκι για να φτιάξουμε μια πεντανόστιμη κόκκινη μακαρονάδα του ψαρά.

Το γεμίζουμε : Τα γεμίζουμε με αρώματα και γεύσεις Ελλάδας, όπως

ελιές και τραχανότο ή επιλέγουμε την πιο κλασική οδό και τα γεμίζουμε με ρυζάκι και μρωδικά.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΠΑΣ

Φάβα : Η φάβα είναι ένα γεωργικό ή μαγειρικό προϊόν, του οποίου η αρχική πρώτη ύλη ποικίλει ανάλογα με τον τόπο παρασκευής.

Στην Ελλάδα παρασκευάζεται από το όσπριο λαθούρι, σε άλλες χώρες, παρασκευάζεται είτε από αποξηραμένους, ξεφλουδισμένους και διασπασμένους σπόρους αρακά είτε από ποικιλίες του οσπρίου λαθούρι.

ΖΩΗ ΚΙΡΜΑΝΙΔΟΥ

Ταραμοσαλάτα : Η ταραμοσαλάτα είναι μεζέ με κρεμώδη υφή που καταναλώνεται κυρίως στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα η ταραμοσαλάτα συνηθίζεται να καταναλώνεται σε περιόδους νηστείας

Φάβα

(κυρίως την Καθαρά Δευτέρα), επειδή δεν περιέχει γαλακτοκομικά, αβγά (πουλερικών) κλπ.

ΝΟΕΛ ΚΑΣΟ

Ρεβυθοκεφτέδες : Πρώτα πρέπει να έχουμε έτοιμα μουλιασμένα τα ρεβίθια και τις πατάτες βρασμένες και κρύες.

Αφού κρυώσουν οι πατάτες, τις περνάμε σε μύλο του πουρέ ή τις λιώνουμε με πιρούνι. Αλέθουμε τα ρεβίθια στο μπλέντερ, μέχρι να γίνει μια πάστα που να πλάθεται (σαν ζύμη). Πρέπει το ρεβίθι να μουλιάσει καλά και να αλεστεί πολύ καλά για να πολτοποιηθούν, αλλιώς

δεν θα πλάθονται οι ρεβυθοκεφτέ-

Ρεβυθοκεφτέδες

δες.

Βάζουμε σε ένα μπολ τις πατάτες, τα αλεσμένα ρεβίθια και όλα τα υπόλοιπα υλικά. Τα ζυμώνουμε όλα μαζί. Πλάθουμε μικρές μπάλες σε μέγεθος καρυδιού και ελαφρά τις πιέζουμε να γίνουν πλακέ σαν κεφτέδες νησιώτικοι. Τηγανίζουμε τους ρεβυθοκεφτέδες Σίφνου χωρίς να τους αλευρώσουμε. Σε βαθύ τηγάνι ζεσταίνουμε το ελαιόλαδο και μόλις κάψει τους ρίχνουμε στο τηγάνι. Το λάδι πρέπει να καλύπτει τους ρεβυθοκεφτέδες. Τους τηγανίζουμε λίγους λίγους, ώστε να μην πέφτει η θερμοκρασία του λαδιού και ρουφούν λάδι. Δεν τους αναποδογυρίζουμε μόνο κονάμε, ταράζουμε το τηγάνι για να τηγανιστούν ομοιόμορφα.

Μόλις ροδίσουν ελαφρά, μετά από 3' περίπου, τους βγάζουμε σε απορροφητικό χαρτί κουζίνας. Σερβίρονται ζεστοί ή σε θερμοκρασία δωματίου με λίγο γιαούρτι ή σάλτσα ντομάτας για ντιπ.

ΣΤΕΛΛΑ ΣΩΠΑΣΗ

Φασολάδα : Το κατ'εξοχήν εθνικό μας πιάτο!! Αποτελεί ένα από τα κύρια πιάτα της Σαρακοστής και της Καθαράς Δευτέρας και όχι μόνο.

**ΖΩΗ ΚΙΡΜΑΝΙΔΟΥ
ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΔΗ**

(Συνέχεια στη σελίδα 11)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Οι γεύσεις της Καθαράς Δευτέρας

(Συνέχεια από τη σελίδα 10)

Μυδοπίλαφο : Πλένουμε και ψιλοκόβουμε το μάραθο, τον άνηθο, τα μυρώνια, τον κόλιανδρο και τα φρέ-

Μυδοπίλαφο

σκα κρεμμυδάκια μαζί με τα πράσινα τρυφερά φυλλαράκια τους. Καθαρίζουμε τα μύδια που έχουν κέλυφος - αν δεν είναι κατεψυγμένα πρέπει να τρίψουμε με βουρτσάκι να φύγει η κολλημένη άμμος και να τους βγάλουμε το γενάκι. Λοιπόν, για να εξηγούμαι, εγώ αγόρασα τα φρέσκα αλλά και τα γυμνά που είναι σε αεροστεγές σακουλάκι μέσα σε ζωμό. Αν δεν βρείτε, μπορείτε να βάλετε κατεψυγμένα. Σε ένα μεγάλο τηγάνι - αν έχουμε μαντεμένιο ακόμα καλύτερα - σοτάρουμε στο λάδι όλα τα μύδια. Τα σβήνουμε με το ζουμί τους (από τη συσκευασία, ή αν έχουμε πάρει κατεψυγμένα, με το κρασί) . Τα αφήνουμε πέντε λεπτά ακόμα να

αχνιστούν, τα βγάζουμε με τρυπητή κουτάλα και τα κρατάμε ζεστά.

Ρίχνουμε στο τηγάνι τα ψιλοκομμένα μυρωδικά και το ρύζι. Τα σοτάρουμε ανακατεύοντας συνέχεια για περίπου τρία λεπτά.

Προσθέτουμε 2 κούπες βραστό νερό και μια κούπα κρασί. Συμπληρώνουμε με αλατοπίπερο κατά βούληση και μαγειρεύουμε μέχρι να γίνει το ρύζι και να σωθούν όλα τα υγρά.

Αδειάζουμε το ρύζι με τα μυρωδικά σε βαθιά πιατέλα, και από πάνω προσθέτουμε τα μύδια. Σερβίρουμε αμέσως.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΑΝΕΣΗΣ

Χαλβάς : Με το όνομα χαλβάς χαρακτηρίζεται μια ποικιλία από διαφορετικά γλυκίσματα, τα οποία συναντώνται σε διάφορες παραλλαγές σε όλες τις χώρες των Βαλκανίων, αρκετές της Μεσογείου και αρκετές της Μέσης Ανατολής (μέχρι και την Ινδία και το Πακιστάν). Πρώτες ύλες για τους χαλβάδες είναι συνήθως κάποια λιπαρή ουσία (βούτυρο, ελαιόλαδο, ηλιέλαιο, ταχίνι), άμυλο (νισεστές, σιμιγδάλι), ενώ σε μερικές χώρες χρησιμοποιούν και υλικά όπως καρότο, ρεβίθι ή παπάγια και γλυκαντικές ουσί-

ες(ζάχαρη), μέλι, πετιμέζι, γλυκόζη, χαρουπόμελο).

Για ποικιλία στις γεύσεις ή σαν διακόσμηση, προστίθενται συνήθως διάφοροι ξηροί καρποί (κυρίως αμύγδαλα, σταφίδες) και αρωματίζεται

Χαλβάς

με μπαχαρικά (βανίλια, γαρύφαλλο, κανέλα, κάρδαμο, κρόκος), μέλι, κακάο ή σοκολάτα, ξύσμα ξινών φρούτων ή/και κομματάκια από αυτά, χυμούς φρούτων ή άλλα φυσικά αρωματικά παρασκευάσματα (ροδόνηρο, αφεψήματα λουλουδιών).

Η ονομασία του φαίνεται να προέρχεται από την αραβική ρίζα ή hulw (χαλβά), που σημαίνει γλυκό. Η προφορά της λέξης στις χώρες αυτές είναι περίπου ίδια, ωστόσο οι παραλλαγές ξεχωρίζουν από την όψη και την υφή.

Δεν είναι γνωστό πότε ακριβώς μπήκε στην Ελλάδα, πιθανολογείται ότι πέρασε στην ελληνική κουζίνα προς το τέλος του 12ου αιώνα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλι στην Ελλάδα

Καρναβάλι της Πάτρας : Έχετε ακούσει ποτέ για το Πατρινό Καρναβάλι; Είναι ένα από τα μεγαλύτερα και πιο διασκεδαστικά καρναβάλια σε όλο τον κόσμο και γίνεται κάθε χρόνο στην πόλη της Πάτρας. Φέτος, το καρναβάλι ξεκινάει στις 18/1/2025 και θα διαρκέσει μέχρι

τις 2/3/2025! Ετοιμαστείτε για ένα αξέχαστο πάρτυ γεμάτο χρώματα, μουσική και χορό!

Ιστορία

Το Πατρινό Καρναβάλι έχει μια ιστορία που ξεκινάει από τον 19ο αιώνα. Μετρά 196 χρόνια ιστορίας

(1829-2025). Οι πρώτες καρναβαλικές εκδηλώσεις ήταν χοροί σε σπίτια πλουσίων. Με τον καιρό, το καρναβάλι έγινε πιο μεγάλο και άρχισε να περιλαμβάνει παρελάσεις και άλλες εκδηλώσεις. Σημαντικό

(Συνέχεια στη σελίδα 12)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλι στην Ελλάδα

(Συνέχεια από τη σελίδα 11)

ρόλο στην εξέλιξη του έπαιξαν οι Επτανήσιοι, οι οποίοι μετά την ένωση των νησιών τους με την Ελλάδα, έφεραν τις δικές τους καρναβαλικές παραδόσεις στην Πάτρα. Το Πατρινό Καρναβάλι είναι μια μεγάλη γιορτή που γίνεται κάθε χρόνο στην Πάτρα. Οι άνθρωποι ντύνονται με τις πιο απίθανες και αστείες στολές, και βγαίνουν στους δρόμους για να χορέψουν, να τραγουδήσουν και να διασκεδάσουν. Οι δρόμοι γεμίζουν με άρματα, που είναι μεγάλα και εντυπωσιακά οχήματα στολισμένα με διάφορες παραστάσεις. Τα άρματα παρελαύνουν στους δρόμους, και οι άνθρωποι χορεύουν και τραγουδούν γύρω τους.

Οι κυριότερες εκδηλώσεις του Πατρινού Καρναβαλιού είναι:
ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

Την έναρξη των εκδηλώσεων του Πατρινού Καρναβαλιού προαναγγέλλει ο Τελάλης, περιδιαβαίνοντας τους δρόμους της πόλης πάνω στο μου-

σικό άρμα του. Καλεί τους

Πατρινοί κι όλους όσους βρεθούν στην Πάτρα εκείνη τη μέρα σε μαγικές συναντήσεις χαράς και ανέλπιστες διαδρομές διασκέδασης. Η Τελετή Έναρξης πραγματοποιείται ημέρα Σάββατο και πάντα σε συνάρτηση με τη γιορτή του Αγίου Αντωνίου 17 Ιανουαρίου.

- **Παρελάσεις αρμάτων:** Είναι το σήμα κατατεθέν του καρναβαλιού. Άρματα εντυπωσιακά, σατιρικά και ευφάνταστα, παρελαύνουν στους

δρόμους της πόλης, συνοδευόμενα από χιλιάδες καρναβαλιστές.

- **Μεταμφιέσεις:** Οι καρναβαλιστές φορούν τις πιο ευφάνταστες στολές, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα χαράς και γέλιου.
- **Μουσική και χορός:** Στους δρόμους και τις πλατείες της Πάτρας, η μουσική και ο χορός έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο.

Καρναβάλι Πάτρας

- **Σατιρικά σκετς:** Οι καρναβαλιστές συχνά παρουσιάζουν σατιρικά σκετς, σχολιάζοντας με χιούμορ και σάτιρα την επικαιρότητα.

- **Κυνήγι κρυμμένου θησαυρού:** Ένα παιχνίδι που εξελίσσεται σε όλη την πόλη, με τους συμμετέχοντες να λύνουν γρίφους και να αναζητούν τον κρυμμένο θησαυρό.

- **Καρναβάλι των παιδιών:** Εκδηλώσεις ειδικά σχεδιασμένες για παιδιά, με παιχνίδια, μουσική και χορό.

- **Μπουρμπούλια:** Ένα είδος χορού μεταμφιεσμένων, όπου οι συμμετέχοντες ρίχνουν ο ένας στον άλλο χρωματιστή σκόνη.

Θέατρο δρόμου: Παραστάσεις θεάτρου δρόμου με θέματα εμπνευσμένα από το καρναβάλι.

Επιπλέον, το Πατρινό Καρναβάλι περιλαμβάνει και άλλες εκδηλώσεις, όπως εκθέσεις, εικαστικές δραστηριότητες, συναυλίες και πολλά άλλα δρώμενα.

ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ

Η Μεγάλη Παρέλαση έχει τελειώσει, μα το κέφι συνεχίζει να συνεγεί-

ρει τις διαθέσεις των καρναβαλιστών, επισκεπτών και θεατών που ομαδικά συρρέουν στο Μώλο του Αγίου Νικολάου για να παρακολουθήσουν την Τελετή Λήξης. Η παράδοση θέλει ο Βασιλιάς Καρναβάλος να παραδίδεται στην πυρά καταμεσής της θάλασσας και να ακολουθεί

ρίψη πυροτεχνημάτων. Η καύση συμβολίζει την αναγέννηση και την ελπίδα. Η τηλεοπτική της μετάδοση μεταφέρει σε κάθε άκρη της χώρας το πνεύμα της εκρηκτικής και μεγαλειώδους γιορτής.

Γιατί να πάτε στο Πατρινό Καρναβάλι;

Το Πατρινό Καρναβάλι είναι μια μεγάλη γιορτή που γίνεται κάθε χρόνο στην Πάτρα. Οι άνθρωποι ντύνονται με τις πιο απίθανες και αστείες στολές, και βγαίνουν στους δρόμους για να χορέψουν, να τραγουδήσουν και να διασκεδάσουν. Οι δρόμοι γεμίζουν με άρματα, που είναι μεγάλα και εντυπωσιακά οχήματα στολισμένα με διάφορες παραστάσεις. Τα άρματα παρελαύνουν στους δρόμους, και οι άνθρωποι χορεύουν και τραγουδούν γύρω τους.

Το Πατρινό Καρναβάλι είναι μια μοναδική εμπειρία που θα σας μείνει αξέχαστη. Είναι μια ευκαιρία να διασκεδάσετε με την καρδιά σας, να γνωρίσετε νέους ανθρώπους και να ζήσετε την ελληνική κουλτούρα. Ελάτε στην Πάτρα και ζήστε την **μαγεία του καρναβαλιού!**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ
ΘΑΝΑΣΗΣ ΑΜΠΑΤΖΗΣ

(Συνέχεια στη σελίδα 13)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλι στην Ελλάδα

(Συνέχεια από τη σελίδα 12)

Καρναβάλι της Ξάνθης :

Το Ξανθιώτικο Καρναβάλι είναι ο θεσμός με τη μεγαλύτερη διάρκεια ζωής στην πόλη της Ξάνθης. Ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 1966 και έχοντας διαγράψει μια πορεία 60 ετών, έφθασε έως τις μέρες μας περνώντας ποικίλες φάσεις εξέλιξης και μετάλλαξης.

Η Ξάνθη διοργανώνει το μεγαλύτερο Καρναβάλι της Βόρειας Ελλάδας και το δεύτερο μεγαλύτερο σε όλη την Ελλάδα, μετά το Καρναβάλι της Πάτρας. Αποτελεί ένα από τα πλέον φημισμένα στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια. Κάθε χρόνο στην περίοδο του τριωδίου διοργανώνονται δεκάδες εκδηλώσεις για μικρούς και μεγάλους. Το Ξανθιώτικο Καρναβάλι έχει να επιδείξει μια σειρά εκδηλώσεων γύρω από τη μουσική, το χορό και το θέατρο, εκθέσεις με εικαστικό ή άλλο περιεχόμενο, διαλέξεις, παρουσιάσεις βιβλίων και προβολές ταινιών καθώς και πολλές επιλογές για ψυχαγωγία, ξεφάντωμα και γλέντι. Στη διάρκεια των τριών αυτών εβδομάδων των καρναβαλικών εκδηλώσεων στην πόλη της Ξάνθης συρρέουν σπουδαίοι καλλιτέχνες για συναυλίες.

Ξανθιώτικο καρναβάλι

NOEA ΚΑΣΟ

Το καρναβάλι στην Κύθνο: είναι μια μοναδική εμπειρία που συνδυάζει την παράδοση με τη σύγχρονη διασκέδαση. Οι εκδηλώσεις επικεντρώνονται κυρίως στην Κυριακή της Αποκριάς στη Χώρα, όπου πρωταγωνιστεί ο "**Λαζάνης**", ο βασιλιάς καρναβάλος. Την Κυριακή της Απο-

κριάς, ο Λαζάνης κάνει τη βόλτα του σε όλη τη Χώρα, συνοδευόμενος από τους μουσκάρους, μασκαρεμένους νέους που χορεύουν και τραγουδούν πειρακτικά στιχάκια. Σε

κάθε πλατεία, οι μουσκάροι χορεύουν γύρω από τον Λαζάνη παραδοσιακούς χορούς, όπως το

πιπέρι, το μα'ιμουζέλι και τον ομαδικό κυκλικό χορό των αποκριών. Στην κεντρική πλατεία, ο Λαζάνης απαγγέλλει σατιρικά στιχάκια, ενώ οι τσαμπούνες και τα τουμπιά (παραδοσιακά όργανα) δημιουργούν μια εορταστική ατμόσφαιρα.

Καρναβάλι της Νάουσας: Το καρναβάλι της Νάουσας είναι ένα από τα πιο ιδιαίτερα και αυθεντικά καρναβάλια στην Ελλάδα. Διοργανώνεται κάθε χρόνο και διαρκεί λίγες ημέρες, με αποκορύφωμα την Καθαρά Δευτέρα. Το καρναβάλι της Νάουσας είναι γνωστό για το έθιμο των "**Μπουρανέλων**", όπου οι άνδρες της πόλης μεταμφιέζονται με στολές από προβιές ζώων και κουδούνια και χορεύουν στους δρόμους. Το καρναβάλι της Νάουσας είναι μια μοναδική εμπειρία που συνδυάζει την παράδοση με τη σύγχρονη διασκέδαση.

Καρναβάλι της Κέρκυρας: Το καρναβάλι της Κέρκυρας είναι ένα από τα πιο ιστορικά και εντυπωσιακά καρναβάλια στην Ελλάδα. Διοργανώνεται κάθε χρόνο και διαρκεί περίπου δύο εβδομάδες, με αποκορύφωμα το τελευταίο Σαββατοκύριακο πριν την Καθαρά Δευτέρα. Το καρναβάλι της Κέρκυρας είναι

γνωστό για την επιρροή της βενετσιάνικης παράδοσης, με πολλές εκδηλώσεις να αναβιώνουν έθιμα και στολές της εποχής. Η πόλη γεμίζει με μουσική, χορό και χρώματα, ενώ οι καρναβαλιστές συμμετέχουν σε παρελάσεις αρμάτων, χορούς και πάρτι.

Το καρναβάλι στην Ίμβρο, αν και δεν είναι από τα πιο γνωστά στην Ελλάδα, έχει τη δική του ξεχωριστή γοητεία και παράδοση. Συνδέεται άρρηκτα με την πολιτιστική κληρονομιά του νησιού και αποτελεί μια ευκαιρία για τους κατοίκους να γιορτάσουν και να διασκεδάσουν με παραδοσιακό τρόπο.

Καρναβάλι στην Ίμβρο με δρώμενα και έθιμα, όπως:

Μασκαράδες: Οι κάτοικοι του νησιού, κυρίως οι νέοι, μεταμφιέζονται με αυτοσχέδιες στολές και κυκλοφορούν στους δρόμους και τα σοκάκια, συχνά πειράζοντας και σατιρίζοντας ο ένας τον άλλον. Καμήλες: Ένα έθιμο που αναβιώνει την παράδοση της μεταφοράς αγαθών με καμήλες στο νησί. Οι "**καμήλες**" είναι κατασκευασμένες από ξύλο και ύφασμα και τις μεταφέρουν μεταμφιεσμένοι άνδρες, συχνά συνοδευόμενοι από μουσικούς και χορευτές. Παραδοσιακοί χοροί και μουσική: Κατά τη διάρκεια του καρναβαλιού, διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις με παραδοσιακή μουσική και χορούς από την Ίμβρο και την ευρύτερη περιοχή. Γλέντια και φαγοπότι: Οι κάτοικοι της Ίμβρου, όπως και σε όλη την Ελλάδα, γιορτάζουν το καρναβάλι με γλέντια, φαγοπότι και άφθονο κρασί.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΑΜΠΑΤΖΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλι στον κόσμο

Στο **καρναβάλι της Βενετίας**, το πιο γνωστό στην Ευρώπη, άνδρες και γυναίκες φορούν τα κοστούμια των Βενετών ευγενών και διασκεδάζουν στα δεκάδες **ιδιωτικά πάρτι** που πραγματοποιούνται σε βίλες στα κανάλια της πόλης. Το αποκορύφωμα της γιορτής είναι η παρέλαση στο κέντρο της πόλης, την πλατεία του Αγίου Μάρκου.

Οι **Βενετσιάνικες μάσκες** συμπληρώνουν την εμφάνιση, που σύμφωνα με την παράδοση φορούσαν άτομα χαμηλότερης τάξης για να μην γίνονται αντιληπτοί και να μπορούν να συμμετέχουν στους χορούς.

Το **καρναβάλι της Βολιβίας** είναι μια γιορτή στη μνήμη του αυτόχθονου πολιτισμού της χώρας και γίνεται προς τιμή της Παναγίας των Καντελαρίων. Οι ντόπιοι για περίπου 10 ημέρες, φοράνε πολύχρωμες μάσκες του διαβόλου και στολές με πολύχρωμα κεντήματα γνωστά ως Diablada. Η μεγάλη γιορτή ολοκληρώνεται με την παρέλαση και τους χορούς στο κέντρο της Oruro.

Το καρναβάλι στο **λιμάνι της Bar-**

Barranquilla Κολομβία

ranquilla στην Κολομβία, είναι ένα από τα ωραιότερα της Λατινικής Αμερικής. Συνδυάζει την αφρικανική παράδοση, τους ιθαγενείς της Κολομβίας ενώ έχει επιρροές από την Ευρώπη και την Ανατολή. Είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Κολομβίας και ο κόσμος, κατεβαίνει στους δρόμους για να διασκεδάσει σε ξέφρενους ρυθμούς.

ΣΤΕΛΛΑ ΣΩΠΑΣΗ

Μπορεί να μην το δείχνουν αλλά οι Ελβετοί είναι γλεντζέδες. Στη διάρκεια του καρναβαλιού τουλάχιστον (!) με πιο γνωστό το **Καρναβάλι της Βασιλείας**. Κάθε χρόνο, πάνω από 20.000 άτομα παίρνουν μέρος στο καρναβάλι της πόλης που μοιάζει πολύ με το πατρινό. Ομάδες διαλέγουν κάθε χρόνο διαφορετικά κοστούμια και παρελαύνουν στο κέντρο της πόλης χορεύοντας και πίνοντας μέχρι τελικής πτώσης, ενώ

Binche Βέλγιο

ξέφρενα πάρτι γίνονται σε κάθε καφέ και μπαρ της πόλης.

Το φημισμένο **καρναβάλι στο Binche του Βελγίου** έχει ανακηρυχθεί από την UNESCO, ως παγκόσμιας κληρονομιάς. Οι συμμετέχοντες γνωστοί ως Gilles ντύνονται με περίτεχνα φτερά στα καπέλα και ως γλεντζέδες χορεύουν και τρέχουν στους δρόμους της πόλης, ρίχνοντας πορτοκάλια στη διάρκεια της παρέλασης για καλή τύχη.

Στη Γερμανία, το **Καρναβάλι της Κολωνίας** δεν είναι ένα φεστιβάλ αλλά μια ολόκληρη σεζόν γλεντιού. Στο αποκορύφωμά του και για αρκετές ημέρες, οι Γερμανοί ντυμένοι με την παραδοσιακή στολή *jecke* των κλόουν χορεύουν στους δρόμους της πόλης, πίνουν και γλεντούν μέχρι το πρωί.

Είναι από τα μεγαλύτερα καρναβάλια της χώρας αν και όχι το μοναδικό, καθώς τα τελευταία χρόνια το

Ντίσελντορφ τους συναγωνίζεται επάξια.

ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΔΗ

Το καρναβάλι της **Λατινικής Αμερικής** και συγκεκριμένα της εξωτικής **Καραϊβικής**, είναι φημισμένο για τα εντυπωσιακά κοστούμια που φοράνε ημίγυμνοι άντρες και γυναίκες, οι οποίοι χορεύουν σάμπα. Αντίθετα, στις χώρες της **Ευρώπης** οι άνθρωποι επιλέγουν πολύχρωμες στολές.

Το **καρναβάλι της Νέας Ορλεάνης** είναι από τα πιο γνωστά στον κόσμο, καθώς τότε γιορτάζεται η **Mardi Gras** που σημαίνει «λιπαρή Τρίτη» και αντιστοιχεί στη δική μας **Τσικνοπέμπτη**. Εκείνη την ημέρα

Νέα Ορλεάνη Η.Π.Α.

πραγματοποιείται ένα μεγάλο πάρτι στον δρόμο, όπου οι ομάδες που το οργανώνουν και ονομάζονται **New Klees** φοράνε στολές από τις μουσικιστικές παραδόσεις της πόλης, που συνδέονται με τη μαύρη μαγεία. Πολλοί άνθρωποι συμμετέχουν, γεμίζουν τους δρόμους και διασκεδάζουν μέχρι το πρωί.

Το **περίφημο καρναβάλι στην Σάντα Κρουζ της Τενερίφης** διαρκεί δύο εβδομάδες και είναι επηρεασμένο από το διάσημο καρναβάλι του **Ρίο ντε Τζανέιρο**. Υπάρχουν πολλές ομάδες χορού και όχι μόνο που χορεύουν σε ξέφρενους ρυθμούς, ενώ

(Συνέχεια στη σελίδα 15)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Καρναβάλι στον κόσμο

(Συνέχεια από τη σελίδα 14)

υπάρχει η βασίλισσα του καρναβα-

Νότινγκ Χιλ Λονδίνο

λιού που κάνει παρέλαση ανάμεσα τους. Οι συμμετέχοντες είναι ντυμέ-

Οι αποκριάτικες μάσκες

Τις Απόκριες φοράμε μάσκες για να μην μας αναγνωρίζει ο άλλος ή για να τρομάξουμε κάποιον. Τις μάσκες τις φοράμε συνήθως στα καρναβάλια ή όπου αλλού θέλουμε. Τις μάσκες μπορούμε να φτιάξουμε και μόνοι μας με χαρτόνι.

Κατασκευή μάσκας:

Παίρνεις ένα χαρτόνι χρωματιστό, το κόβεις σε σχήμα μάσκας. Μετά

νοι με πολύχρωμα φτερά και μικροσκοπικά μπικίνι.

Το καρναβάλι του **Νότινγκ Χιλ στο Λονδίνο** είναι ιδιαίτερο, καθώς είναι το μοναδικό που συμβαίνει τον Αύγουστο. Ξεκίνησε να πραγματοποιείται στα τέλη της δεκαετίας του 1960, όπου μετανάστες από το Τρινιτάντ και άλλες χώρες της Καραϊβικής, έκαναν ένα ξέφρενο πάρτι στους δρόμους του Νότινγκ Χιλ για να δείξουν τους πολιτισμούς των

περιοχών τους. Από τότε, κάθε χρόνο χιλιάδες άνθρωποι συμμετέχουν φορώντας πολύχρωμα κοστούμια και κάνουν παρέλαση στους δρόμους της πόλης, χορεύουν στον ρυθμό της μουσικής calypso, τρώνε και πίνουν από τους πάγκους που έχουν στηθεί στους δρόμους.

PENNY ΓΚΙΚΑ

παίρνεις ένα ξυλάκι και το κολλάς στην άκρη της μάσκας. Μπορείς να την διακοσμήσεις όπως εσύ θέλεις. Μπορείς να βάλεις κομφετί, χρυσόσκονη ή και να τη ζωγραφίσεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Η βενετσιάνικη μάσκα

Τις μάσκες, λένε οι ιστορικοί, φο-

Μάσκα Moretta

ρούσαν στη Βενετία όσοι ήθελαν να κρυφτούν από τους δανειστές τους (μάλλον δεν ήταν λίγοι) ή γενικότερα άτομα που εμπλέκονταν σε παράνομες δραστηριότητες ή παράνομες σχέσεις. Κάπως έτσι η μάσκα μετετράπη σε σύμβολο ελευθερίας

για όλους όσοι ήθελαν να ξεφύγουν από τους κανόνες της...κανονικής τους ζωής. Από την άλλη η χρήση της ευνόησε και το αυτοσχέδιο θέατρο δρόμου της βόρειας Ιταλίας, την περίφημη Commedia dell'arte. Καθώς όμως οι μάσκες άρχισαν να χρησιμοποιούνται εκτεταμένα, η χρήση της πέρασε σε άτομα και ομάδες που ουσιαστικά δρούσαν στην παρανομία.

Έτσι, η χρήση της μάσκας απαγορεύθηκε με νόμο και περιορίστηκε σταδιακά σε οικιακές εκδηλώσεις και αποκριάτικες μεταμφιέσεις.

Η μεγάλη ζήτηση που είχαν με τα χρόνια οι βενετσιάνικες μάσκες τις έκανε όλο και πιο περίτεχνες, όλο

Μάσκα Volto

και πιο πλουμιστές και προσεγμένες, με αποτέλεσμα τα τελευταία

(Συνέχεια στη σελίδα 16)

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η βενετσιάνικη μάσκα

(Συνέχεια από τη σελίδα 15)

χρόνια να θεωρούνται κορυφαίες στον κόσμο και οι πλέον περιζήτητες: φτερά, δέρμα, γούνα, μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι, γυαλί, κάθε υλικό έχει θεθεί στην υπηρεσία της μάσκας της Βενετίας. Εκατοντάδες εργαστήρια και τεχνίτες ασχολούνται αποκλειστικά με τη δημιουργία πρωτότυπων βενετσιάνικων μασκών για την επόμενη καρναβαλική περίοδο.

Η κατασκευή χαρταετού

Τα κύρια μέρη ενός χαρταετού είναι τρία. Σίγουρα Δεν είναι δύσκολο να φτιάξεις το δικό σου χαρταετό. Αρκεί να ακολουθήσεις τις παρακάτω οδηγίες με προσοχή:

A. Για το σκελετό θα χρειαστείς:

- 3 ξύλινα πηχάκια Πρέπει όλα να έχουν το ίδιο μήκος και το ίδιο πάχος. Για ένα μικρό χαρταετό, τα πηχάκια μπορεί να είναι 60 εκατοστά. Οι καλύτεροι χαρταετοί είναι αυτοί που έχουν ελαφρύ σκελετό. Γι' αυτό, παλιά χρησιμοποιούσαν μόνο ξυσμένα καλάμια.

- γερό σπάγκο · μεγάλη κόλλα από χαρτί γλασέ ή πλαστικό ή ύφασμα · ψαλίδι · μολύβι · κόλλα.

Τοποθέτησε το ένα πηχάκι οριζόντια και τα άλλα δύο να σχηματίζουν X πάνω σ' αυτό. Πρέπει όλες οι γωνίες που σχηματίζονται να είναι ίσες, 60 μοίρες η καθεμί-

α.

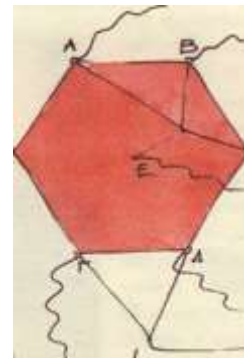
Δέσε τα ξύλα μεταξύ τους γερά με σπάγκο ή κάρφωσε τα Ένωσε όλες τις κορυφές των ξύλων με σπάγκο.

Βάλε το σκελετό πάνω στο χαρ-

Οι βενετσιάνικες μάσκες είναι ουσιαστικά δύο μεγάλων κατηγοριών: μάσκες της αποκριάς και μάσκες από την Commedia dell'arte. Οι πιο γνωστές αποκριάτικες βενετσιάνικες μάσκες είναι η Bauta (λευκή μάσκα με τριγωνικό πηγούνι για άντρες και γυναίκες), η Moretta (οβάλ, γυναικεία από μαύρο βελούδο μάσκα την οποίο ο φορών δάγκωνε σε ένα εσωτερικό κουμπί για να στερεώνεται), η Jester (ο γελω-

τοποιός Joker) και η Volto (πρόσωπο χωρίς συναίσθημα) αλλά και αρκετές άλλες λιγότερο γνωστές. Στις μάσκες της Commedia dell'arte ανήκουν οι μάσκες Arlecchino (Αρλεκίνος), Burattino (ή μάσκα του Πινόκιο), Colombina (ή Αρλεκίνα), Ill Dottore (ο Γιατρός), Pierrot (ο Πιερότος), Pulcinella και άλλες.

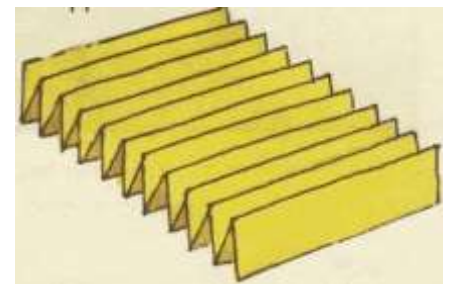
ΕΥΑ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ

δα δέσεις τον σπόγγο της ουράς, που πρέπει να είναι 5 φορές μεγαλύτερος από το ύψος του αετού.

Γ. Υλικά για την ουρά: κόλλες από χρωματιστό χαρτί γλασέ · σπόγγο, 5 φορές μεγαλύτερο από το ύψος του αετού.

1. Δίπλωσε σε μορφή φυσαρμόνικας το χαρτί αφήνοντας αδίπλωτο ένα κομμάτι 5 εκατοστών. Κόψε με το ψαλίδι τη φυσαρμόνικα, κάθετα στις πτυχές. Ξεδίπλωσε τα κομμένα

κομμάτια του χαρτιού και δίπλωσε το κομμάτι που δεν έκοψες σ' ένα ματσάκι.

2· Δέσε καθένα από αυτά τα ματσάκια στο σπάγκο της ουράς σε απόσταση 15-20 εκ. Η ουρά έχει μεγάλ-

(Συνέχεια στη σελίδα 17)

τί και ζωγράφισε το περίγραμμά του. Μετά σχεδίασε ένα kite2δευτερο περίγραμμά, 5 εκατοστά πιο μεγάλο από το πρώτο.

Κόψε το μεγάλο περίγραμμά του χαρτιού

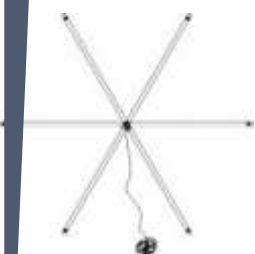
Δίπλωσε το χαρτί γύρω γύρω πάνω από το σπάγκο και κόψε τις γωνίες που περισεύουν. Τώρα αναδίπλωσε και κόλλησε το χαρτί.

B. Για τα ζύγια: σπόγγο και ψαλίδι.

Κόψε 5 κομμάτια σπόγγου με ίδιο μήκος, 30 εκ. (Το μήκος του σπόγγου πρέπει να είναι το μισό του μήκους που έχει το πηχάκι). Δέσε τα κομμάτια του σπάγκου στα σημεία A, B, Γ, Δ και E. (κάτω σχήμα)

Δέσε τα κομμάτια από τα A, B και E μεταξύ τους σ' έναν κεντρικό κόμπο. Σε αυτόν τον κόμπο θα δέσεις και το μακρύ και γερό σπόγγο με τον οποίο θα πετάξεις τον αετό. Ο σπάγκος καταλήγει σ' ένα κυλινδρικό κομμάτι ξύλου (καλούμπα).

Δέσε μεταξύ τους τα κομμάτια του σπάγκου Γ και Δ. Εκεί

ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Η κατασκευή χαρταετού

(Συνέχεια από τη σελίδα 16)

λη σημασία, γιατί αυτή εξασφαλίζει την ισορροπία του αετού. Για να ξεχωρίζει ο αετός σου, μπορείς να

ζωγραφίσεις κάτι ή να φτιάξεις ένα κολάζ στην μπροστινή του όψη. Βρίσκουμε ένα ανοικτό πλάτωμα μακριά από τα ηλεκτροφόρα σύρ-

ματα και δέντρα, γυρίζουμε τον χαρταετό μας κόντρα στον άνεμο και ΑΜΟΛΑ ΚΑΛΟΥΜΠΑ!

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΚΑΡΑΛΗ

25η Μαρτίου

Τι γιορτάζουμε την 25η Μαρτίου

(Συνέχεια από τη σελίδα 1)

ποιείται μαθητική εορτή στα σχολεία της χώρας. Σε άλλους Δήμους, γίνονται παρελάσεις στρατιωτικών τμημάτων, μαθητών, συλλόγων κλπ. καθώς και δοξολογίες σε ναούς. Η επέτειος να γιορτάζουμε τον εθνικό ξεσηκωμό στις 25 Μαρτίου κα-

θιερώθηκε στις 15 Μαρτίου 1838 από τον βασιλιά Όθωνα, προκειμένου να συνδεθεί με το εκκλησιαστικό γεγονός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ήταν και επιθυμία του Αλέξανδρου Υψηλάντη και της Φιλικής Εταιρείας να συνδεθεί η έναρξη της επανάστασης με μια

μεγάλη εκκλησιαστική εορτή για να τονωθεί το φρόνημα των υπόδουλων Ελλήνων.

Πηγή : © SanSimera.gr

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ

Τι ήταν η Φιλική Εταιρεία ;

Η Φιλική Εταιρεία υπήρξε μια από τις μυστικές επαναστατικές οργανώσεις που συγκροτήθηκαν στη Νότια και την Ανατολική Ευρώπη κατά το πρώτο τέταρτο του 19ου αιώνα, λειτουργούσαν εντός ενός αυστηρού ιεραρχικού πλαισίου και ακολουθούσαν ως προς τη στρατολόγηση των μελών τους μια περίπλοκη διαδικασία μύησης.

Ο ακριβής χρόνος ίδρυσης της Εταιρείας παραμένει ασαφής, αν και συχνά προβάλλεται ως επικρατέστερη ημερομηνία η 14η Σεπτεμβρίου 1814.

Την πρωτοβουλία για την ίδρυση της Εταιρείας στην Οδησό πήραν τρεις άνδρες όχι ιδιαίτερα επιφανείς ή πλούσιοι, τρεις έμποροι με επαναστατική προπαγάνδα: ο Νικόλαος Σκουφάς από το Κομπότι Άρτας, ο Αθανάσιος Τσακάλωφ από τα Ιωάννινα και ο Εμμανουήλ Ξάνθος από την Πάτμο.

Σύμβολο της Φιλικής Εταιρείας

Καίριο ρόλο στην ίδρυση της Εταιρείας θεωρείται ότι διαδραμάτισε και ένα τέταρτο πρόσωπο, ο Παναγιώτης Αναγνωστόπουλος.

Η Φιλική Εταιρεία αποσκοπούσε καταρχήν στην αποτίναξη του τουρκικού ζυγού, στην απελευθέρωση των Ελλήνων και εν γένει των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας που διαβιούσαν στη Βαλκανική.

Η Εταιρεία, αφενός λόγω του κυρίαρχου τότε στην Ευρώπη απολυ-

ταρχικού πνεύματος και αφετέρου λόγω των ελεγκτικών μέτρων που φρόντιζαν να λαμβάνουν οι οθωμανικές Αρχές, είχε στην αρχική φάση της λειτουργίας της ένα σχετικά μικρό αριθμό μελών (προπάντων, εμπόρους), ενώ δεν κατάφερε να αποκτήσει βαθιές ρίζες στα μείζονος σημασίας εμπορικά και πνευματικά κέντρα του ελληνισμού (η δράση της περιορίστηκε κυρίως στη Ρωσία και στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες).

Χρειάστηκε, μάλιστα, να παρέλθει ένα ικανό χρονικό διάστημα, ώστε να αποκτήσει η Εταιρεία μια στοιχειώδη οργανωτική δομή και να συνταχθούν οι όρκοι μύησης των μελών της.

Οι ιδρυτές της, για να προσελκύσουν ένα μεγαλύτερο αριθμό μελών, άφηναν εντέχνως να εννοηθεί ότι τόσο ο Ιωάννης Καποδίστριας, δεύτερος υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας (μαζί με τον Καρλ Νέ-

(Συνέχεια στη σελίδα 18)

25η Μαρτίου

Τι ήταν η Φιλική Εταιρεία ;

(Συνέχεια από τη σελίδα 17)

σελροντ), όσο και ο ίδιος ο τσάρος Αλέξανδρος Α΄ ήταν μέλη της Αόρατης ή Ανώτατης Αρχής της Εταιρείας, που καθοδηγούσε τα μέλη των κατώτερων βαθμών.

Ορόσημο για την ουσιαστική ενίσχυση της Εταιρείας στάθηκε η μύηση (στα τέλη του 1818) του εύπορου εμπόρου Παναγιώτη Σέκερη, ο οποίος έγινε μέλος της Ανώτατης Αρχής και προσέφερε γεν-

ναία οικονομική υποστήριξη.

Σταδιακά, μετά τον πρόωρο θάνατο του Σκουφά (1818), άρχισαν να αλλάζουν οι προσανατολισμοί της Εταιρείας, που μετέφερε την κύρια δραστηριότητά της στην Κωνσταντινούπολη και είδε τον αριθμό των μελών της να αυξάνεται.

Παράλληλα, όμως, σημειώθηκαν στους κόλπους της Εταιρείας τριβές και αντιπαραθέσεις, που αντανάκλούσαν τις διαφορετικές επιδιώξεις και τους υπέρποντες ανταγωνισμούς των ηγετικών στελεχών αυτής.

Παρά ταύτα, η Εταιρεία, παραμένοντας προσηλωμένη στο στρατηγικό στόχο της, κατάφερε να αποκτήσει

μια νέα δυναμική, στρατολογώντας μέλη (προεστούς, κληρικούς κ.ά.) που προέρχονταν από την Πελοπόννησο και τα νησιά του Ιονίου.

Στις αρχές του 1820 ο Εμμανουήλ Ξάνθος είχε δύο μυστικές συναντήσεις στην Πετρούπολη με τον Ιωάννη Καποδίστρια.

Ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας απάντησε αρνητικά στην τιμητική πρόταση που του έγινε, να αναλάβει την ηγεσία της Εταιρείας, καθώς θεωρούσε πως ενδεχόμενη άμεση εμπλοκή του στο όλο εγχείρημα θα οδηγούσε αναπόφευκτα στην κατάπνιξη της εξέγερσης των

Ελλήνων από τα λοιπά (πλην Ρωσίας) μέλη της Ιερής Συμμαχίας.

Ως εκ τούτου, πρότεινε στον Ξάνθο να αναλάβει την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας ο πρίγκιπας Αλέξανδρος Υψηλάντης.

Έτσι κι έγινε. Ο Υψηλάντης, γόνος φαναριώτικης οικογένειας και υπασπιστής του τσάρου, δέχτηκε την πρόταση που του έγινε και στις 12 Απριλίου 1820 ανέλαβε επισήμως την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας.

Δυστυχώς, παρά τις εργώδεις προσπάθειες του ίδιου του Υψηλάντη, το σχέδιο συνεργασίας με άλλους χριστιανικούς λαούς και πληθυσμούς δεν καρποφόρησε, ενώ η εξέγερση στη Μολδοβλαχία δεν είχε αίσια έκβαση.

Τελικά, ο επαναστατικός αγώνας των Ελλήνων στον καθαυτό ελλαδικό χώρο έμελλε να διαμορφώσει μια νέα πραγματικότητα με νέους πρωταγωνιστές, ένα νέο σκηνικό, στο οποίο η Φιλική Εταιρεία δεν μπόρεσε να διαδραματίσει ηγεμονικό ρόλο.

NOEL KASO

Το Χρονολόγιο της Επανάστασης του 1821

14/09/1814: Ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας.

26/01/1821: Σύσκεψη κληρικών, προεστών και καπεταναίων με τον Παπαφλέσσα και τον Π. Πατρών Γερμανό στο Αίγιο με θέμα την κήρυξη της Επανάστασης.

16/02/1821: Στο Κισινάου, πρωτεύουσα της Βεσσαραβίας, Ο Υψηλάντης παίρνει την απόφαση για την κήρυξη της ελληνικής Επανά-

στασης

23/03/1821: Κατάληψη Καλαμάτας

25/03/1821: Ο Επίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός κηρύσσει την Έναρξη της Επανάστασης στην πλατεία Αγίου Γεωργίου Πατρών

29/03/1821: Δύναμη 300 Μανιατών υπό τον Θ. Κολοκοτρώνη δίνει την πρώτη μάχη του Αγώνα στον

Άγιο Αθανάσιο της Καρύταινας και νικά τους 1700 Τούρκους της περιοχής

10/04/1821: Απαγχονισμός του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄

23/04/1821: Μάχη στη γέφυρα της Αλαμάνας, θάνατος Αθανάσιου Διάκου

08/05/1821: Μάχη στο Χάνι της

(Συνέχεια στη σελίδα 19)

25η Μαρτίου

Το Χρονολόγιο της Επανάστασης του 1821

(Συνέχεια από τη σελίδα 18)

Γραβιάς

12,13/05/1821: Μάχη στο Βαλτέτσι

18/05/1821: Μάχη στα Δολιανά

07/06/1821: Μάχη στο Δραγα-

τσάνι, κατά την οποία οι Ιερολοχίτες με επικεφαλής το Νικόλαο Υψηλάντη παρέμειναν ακλόνητοι στις θέσεις τους και έπεσαν ηρωικά για την ελευθερία της σκλαβωμένης Ελλάδας.

17/06/1821: Μάχη στο Σκουλένια της Μολδοβλαχίας (Αθ. Καρπενησιώτης)

02 -05/09/1821: Μάχη στη Μονή Σέκου (Γ. Ολύμπιος - Ι. Φαρμάκης)

23/09/1821: Άλωση της Τρίπολης

01/01/1822: Επίδουρος Α' Εθνοσυνέλευση - Προσωρινόν Πολίτευμα

20/02/1822: Ναυμαχία Πατρών

02/04/1822: Καταστροφή της Χίου

06/06/1822: Ανατίναξη της Τουρκικής Ναυαρχίδας στο λιμάνι της Χίου από τον Πυρπολητή Κων/νο Κανάρη

04/07/1822: Μάχη του Πέτα

26/07/1822: Μάχη στα Δερβενάκια

29/03/1823: Άστρος Κυνουρίας

Β' Εθνοσυνέλευση

Φθινόπωρο 1823 - Καλοκαίρι

1824: Α' Εμφύλιος πόλεμος

Στρατιωτικοί - Πολιτικοί και κοτζαμπάσηδες

29/05/1824: Καταστροφή της Κάσου

20-22/06/1824: Καταστροφή των Ψαρών

Ιούλιος 1824 - Ιανουάριος 1825:

Β' Εμφύλιος πόλεμος Πελοποννήσιοι - Νησιώτες και Ρουμελιώτες

29/08/1824: Ναυμαχία του Γέροντα

07/04/1825: Μάχη στο Κρεμμύδι

15/04/1825: Β' Πολιορκία του Μεσολογγίου

20/05/1825: Μάχη στο Μανιάκι

22/05/1825: Δολοφονία Μπουμπουλίνας

02/06/1825: Ναυμαχία μεταξύ Ελληνικού και Τουρκικού Στόλου έξω από το λιμάνι της Σούδας και νίκη των Ελλήνων

05/06/1825: Ο Οδυσσεύς Ανδρούτσος δολοφονείται στην Ακρόπολη Αθηνών

13/06/1825: Μάχη στους Μύλους

της Λέρνης

Δεκέμβριος 1825: Γ' Πολιορκία του Μεσολογγίου

04/04/1826: Πρωτόκολλο της Πετρούπολης

10/04/1826: Έξοδος του Μεσολογγίου

22/06/1826: Μάχη της Βέργας

24/11/1826: Μάχη της Αράχοβας

23/04/1827: Θάνατος του Καραϊσκάκη

14/04/1827: Γ' Εθνοσυνέλευση στην Τροιζήνα. Επιλογή του

Ι. Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας

06/07/1827: Πρωτόκολλο του Λονδίνου

20/10/1827: Ναυμαχία του Ναυαρίνου

06/01/1828: Άφιξη του Καποδίστρια στο Ναύπλιο ως πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας

19/01/1828: Πεθαίνει στη Βιέννη ο Γεν. Αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας Αλέξανδρος Υψηλάντης

13/09/1829: Μάχη της Πέτρας

03/02/1830: Πρωτόκολλο του Λονδίνου. Η Ελλάδα ανεξάρτητο κράτος.

09/10/1831: Δολοφονία του Καποδίστρια στο Ναύπλιο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΓΑΘΟΣ

ΜΙΧΑΕΛΑ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΝΟΥ

Η ίδρυση του πρώτου ελληνικού κράτους

Η δημιουργία του πρώτου ελληνικού κράτους το 1830 ήταν αποτέλεσμα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, όπου οι Έλληνες

αγωνίστηκαν ενάντια στους Οθωμανούς για την ελευθερία τους. Μετά από σκληρές μάχες και μεγάλες θυσίες, η ανεξαρτησία της Ελλάδας

αναγνωρίστηκε επίσημα με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου 2 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830.

(Συνέχεια στη σελίδα 20)

25η Μαρτίου

Η ίδρυση του πρώτου ελληνικού κράτους

(Συνέχεια από τη σελίδα 19)

Το νέο κράτος ήταν στην γραμμή του Αμβρακικού-Παγασητικού κόλπου. Περιλάμβανε την Πελοπόννησο, τη Στερεά Ελλάδα, την Εύβοια τις Βόρειες Σποράδες και οι Κυκλάδες. Ο κορμός της χώρας ήταν η Ρούμελη και ο Μωριάς, όπως στα επαναστατικά χρόνια.

Οι περιοχές ήταν φτωχές και κατεστραμμένες από τον πόλεμο, αλλά οι Έλληνες ήταν ενωμένοι για να ξαναχτίσουν τη χώρα τους. Οι Μεγάλες Δυνά-

μεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην αναγνώριση της ανεξαρτησίας, αφού ήθελαν να σταθεροποιήσουν την περιοχή και να στηρίξουν τους Έλληνες.

Ο πρώτος κυβερνήτης, ο Ιωάννης Καποδίστριας, έφερε πολ-

Το πρώτο ελληνικό κράτος

λές αλλαγές. Οργάνωσε τη διοίκηση, ίδρυσε σχολεία, βοήθησε τους φτωχούς και προσπάθησε να δημιουργήσει μια ισχυρή οικονομία. Έφερε επίσης νόμους και τάξη σε μια χώρα που μόλις είχε βγει από τον πόλεμο. Ωστόσο, αντιμετώπισε αντι-

δράσεις από κάποιες ισχυρές ελληνικές οικογένειες, γιατί τα συμφέροντά τους συγκρούονταν με τις αλλαγές που έφερνε.

Η ίδρυση του Α' Ελληνικού Κράτους ήταν ένα πολύ σημαντικό γεγονός για την ιστορία των Ελλήνων. Παρόλο που το κράτος ήταν μικρό, έβαλε τα θεμέλια για τη μελλοντική ελευθερία και επέκταση της Ελλάδας.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΡΟΣΟΣ

Βιβλιογραφία

"Ιστορία του Ελληνικού Έθνους" της Εκδοτικής Αθηνών (τόμος ΙΒ, σελ. 536-537)

"Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας", Γ τάξη ενιαίου Λυκείου, Ομάδας Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών και Σπουδών Οικονομίας & Πληροφορικής. Εκδόσεις ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» σελ. 11-13

Πρόσωπα της Επανάστασης : Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

Η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα καταγόταν από τις Σπέτσες, ήταν Σπετσιώτισσα καπετάνισσα. Γεννήθηκε στις 11 Μαΐου 1771 στις φυλακές της Κωνσταντινούπολη, όταν η μητέρα της επισκέφτηκε τον πατέρα της που είχε φυλακιστεί λόγω της συμμετοχής του στα Ορλοφικά. Παντρεύτηκε δύο φορές, με Σπετσιώτες καπετάνιους που χάθηκαν στην θάλασσα αλλά της άφησαν με τεράστια περιουσία και μπόλικα παιδιά. Εκτός από πολλά χρήματα και γη, είχε και πολλά πλοία που τα διέθεσε στους αγώνες. Στην πολιορ-

κία του Ναυπλίου πρώτη και καλύτερη μπήκα στις φλόγες. Και με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη πολέμησα στην Τρίπολη. Μέσα στα δύο χρόνια ενώ πρόσεχε την περιουσία της, κατάφερε να ξοδέψει όλα της τα χρήματα. Αφού απελευθερώθηκε το Ναύπλιο της έδωσαν ένα σπίτι. Όταν έγινε γνωστό ότι ο Ιμπραήμ ετοιμάζε φοβερή επίθεση στην Πελοπόννησο, και βλέποντας ότι οι Έλληνες κατασπαράζονταν μεταξύ τους αντί να ετοιμάζουν άμυνα, αποφάσισε να συμμετάσχει. Δεν πρόλαβε όμως γιατί ένας από τους

Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα

συγγενής της κοπέλας που είχε κλεφτεί με τον γιό της την πυροβόλησε μέσα στο ίδιο της το σπίτι. Τώρα το σπίτι της Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας έγινε μουσείο.

MARIA ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

25η Μαρτίου

Πρόσωπα της Επανάστασης : Μαντώ Μαυρογένους

Η Μαντώ Μαυρογένους ήταν μεγάλη ηρωίδα της Ελλάδας, κόρη του Νικόλαου Μαυρογένους, μεγαλέμπορου που ήταν εγκατεστημένος στην Τεργέστη. Γεννήθηκε το 1796 στο χωριό Μαρμαρά της Πάρου. Η μητέρα της ήταν Μυκονιάτισσα, κόρη του Αντώνη Χατζή Μπάτη και την έλεγαν Ζαχαράτη.

Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης, η Μαντώ Μαυρογένους δραστηριοποιήθηκε κυρίως στη Μύκονο. Μετά από δική της προτροπή, οι κάτοικοι του νησιού, ξεσηκώθηκαν εναντίον των Τούρκων. Η Μαυρογένους εξόπλισε πλοία από δικά της χρήματα και ηγήθηκε του αγώνα κατά των πειρατών που λυμαίνονταν τις Κυκλάδες και αργότερα πολέμησε στο Πήλιο, στη Φθιώτιδα και στη Λιβαδειά. Επειδή γνώριζε τη γαλλική γλώσσα, συνέταξε συγκινητική έκκληση προς τις γυναίκες της Γαλλίας, ζητώντας τη συμπαράστασή τους στον πληθυσμό της Ελλάδας. Επίσης εκτός από τη γαλλική, μιλούσε άπταιστα την Ιταλική, αλλά και την Τουρκική γλώσσα.

Με την έκρηξη της Επανάστασης του 1821 παίρνει μέρος στις συσκέψεις που γίνονται και αποφασίζει να πάει στην Μύκονο. Εξοπλίζει με δικές της οικονομίες δύο πλοία - με

καπετάνιους τον Αζορμπά και τον Νικολή και τα στέλνει να πάρουν μέρος στον Αγώνα, μαζί με άλλα δύο μυκονιάτικα πλοία που εξοπλίσαν Μυκονιάτες. Τον Ιούνιο του 1821 άλλα τέσσερα μυκονιάτικα πλοία εξοπλίζονται, με προτροπή της Μαντώς, που είναι η ψυχή της Επανάστασης στην Μύκονο.

Στις 22 Οκτωβρίου 1822, με τα παλικάρια της, απέκρουσε και νίκησε διακόσιους Τούρκους που έκαναν απόβαση στην Μύκονο. Η Μαντώ, αφηφώντας το θάνατο, αναδείχθηκε άξιος οπλαρχηγός του Ιερού Αγώνα.

Στις 10 Φεβρουαρίου 1823, επικεφαλής σώματος 800 ανδρών από Μυκονιάτες και άλλους Κυκλαδίτες, ξεκινάει από τη Μύκονο για εκστρατεία εναντίον των Τούρκων στην Εύβοια, στην Θεσσαλία και στην Ρούμελη. Σε όλη την εκστρατεία η Μαντώ όχι μόνο σκορπίζει τον ενθουσιασμό και εμπυχώνει τους μαχητές αλλά συμμετέχει άμεσα και πολεμάει παλικαρίσια στην πρώτη γραμμή.

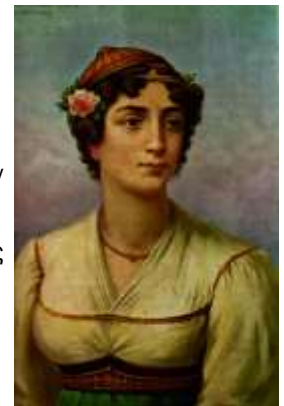
Η Μαντώ πρόσφερε στον Αγώνα 700.000 γρόσια. Το 1826 έδωσε να εκπονηθούν τα κοσμήματά της και να διατεθούν προς περιθάλψη

δύο χιλιάδων Μεσολογγιτών που σώθηκαν από την Έξοδο.

Για τις υπηρεσίες στην Πατρίδα, της απένειμαν τον επίτιμο βαθμό του αντιστρατήγου από τον Καποδίστρια και της παραχώρησε κεντρικό σπίτι στο Ναύπλιο.

Μετά την Επανάσταση, απογοητευμένη από την άτυχη ερωτική περιπέτειά της με το Δημήτριο Υψηλάντη και καταδιωγμένη από τον Ιωάννη Κωλέττη, ξαναγύρισε στη Μύκονο κι έπειτα από λίγα χρόνια πέθανε πάμφτωχη στην Πάρο το 1848. Τη θάψανε στο προαύλιο της Καταπολιανής.

Προς τιμήν της στο παρελθόν είχε κοπεί νόμισμα δύο δραχμών με τη μορφή της. Σήμερα, για να τιμηθεί η συνεισφορά της, ένα άγαλμά της έχει στηθεί στο παλιό λιμάνι, στη μέση της πλατείας Μαντώς, που οι ξένοι την ονομάζουν Πλατεία των Ταξί.

ΑΛΙΚΗ ΛΑΝΤΖΑΚΗ

Πρόσωπα της Επανάστασης : Δόμνα Βισβίζη

Η Δόμνα Βισβίζη ήταν Θρακιώτισσα καπετάνισσα και αγωνίστρια του 1821.

Γεννήθηκε το 1783 στον Αίνο της Θράκης, μια πανάρχαια πόλη στις εκβολές του ποταμού Έβρου. Το 1808 παντρεύτηκε τον συμπατριώτη της πλοίαρχο και πλοιοκτήτη Χατζηαντώνη Βισβίζη, ακολουθώντας τον στα ταξίδια του και στις ναυτικές επιχειρήσεις του Αγώνα με

το μπρίκι «Καλομοίρα».

Μετά τον θάνατο του συζύγου της τον Ιούλιο του 1822, έμεινε χήρα με πέντε ανήλικα παιδιά. Όμως, η ψυχωμένη θρακιώτισσα ανέλαβε τη διεύθυνση της «Καλομοίρας», διαθέτοντας τα απαραίτητα ποσά για τη συντήρηση του πληρώματος, και βοήθησε αποτελεσματικά στις επιχειρήσεις στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα.

Δόμνα Βισβίζη

Το 1823 παραχώρησε το πλοίο της,

(Συνέχεια στη σελίδα 22)

Πρόσωπα της Επανάστασης : Δόμνα Βισβίζη

(Συνέχεια από τη σελίδα 21)

που είχε υποστεί σημαντικές ζημιές, στην ελληνική διοίκηση για να μετατραπεί σε πυρπολικό και αποσύρθηκε από την ενεργό δράση. Με το

πλοίο αυτό το 1824 πυρπολήθηκε η τουρκική φρεγάτα «Χαζνέ Γκεμισί».

Η Δόμνα Βισβίζη έζησε τα τελευταία χρόνια της στο Ναύπλιο, στην Ύδρα και τη Σύρο. Το 1845 εγκαταστάθη-

κε στον Πειραιά, όπου πέθανε πάμπωχη το 1850.

ΜΕΛΙΝΑ ΓΚΙΟΝΤΣΑΡΗ

Πρόσωπα της Επανάστασης : Γεώργιος Καραϊσκάκης

Ηγετική μορφή της Ελληνικής Επανάστασης, που έδρασε κυρίως στη Ρούμελη (Στερεά Ελλάδα).

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης γεννήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 1780 (ή 1782) στο Μαυρομάτι Καρδίτσας.

Στα 15 του ο Γεώργιος Καραϊσκάκης σχηματίζει κλέφτικη ομάδα από συνομηλικούς του. Τρία χρόνια αργότερα πέφτει στα χέρια του Αλή Πασά, ο οποίος εκτιμώντας τον ισχυρό του χαρακτήρα τον προσλαμβάνει στη σωματοφυλακή του. Στην Αυλή των Ιωαννίνων όχι μόνο έμαθε τη στρατιωτική τέχνη, αλλά και στοιχειώδη γράμματα, γραφή και ανάγνωση.

Στις 15 Ιανουαρίου του 1823, ο Καραϊσκάκης σημειώνει την πρώτη του μεγάλη νίκη κατά των Τούρκων στη Μάχη του Σοβολάκου. Στα μέσα του 1823 προάγεται σε στρατηγό, αλλά η κατάσταση της υγείας του επιδεινώνεται από τη φυματίωση και καταφεύγει για ανάπαυση στο μοναστήρι του Προυσού.

Τον Δεκέμβριο του 1824 συμμετέχει στο ρουμελιώτικο σώμα που εκστράτευσε στην Πελοπόννησο, με σκοπό να βοηθήσει τους «κυβερνητικούς» στη διαμάχη τους με τους «αντικυβερνητικούς» (δεύτερος εμφύλιος πόλεμος). Ο Καραϊσκάκης θα λάβει μέρος στο πλιάτσικο στην περιοχή των Καλαβρύτων, που αποτελεί μία από τις ατυχέστερες στιγμές του ήρωα στην επανάσταση του '21. Στις 7 Απριλίου του 1825

συμμετέχει χωρίς ηγετικό ρόλο στη μάχη στο Κρεμμύδι, όπου οι Έλληνες αντιμετώπισαν για πρώτη φορά το στρατό του Ιμπραήμ και ηττήθηκαν κατά κράτος.

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Η επανάσταση κινδυνεύει και η κυβέρνηση αποφασίζει να στείλει τον Καραϊσκάκη στη Στερεά Ελλάδα, για να αναζωπυρώσει τις επιχειρήσεις κατά των Τούρκων. Τον Μάιο του 1825 φθάνει στο Δίστομο και αποτρέπει την κατάληψη του χωριού από τους Τούρκους της Άμφισσας.

Τον Ιούλιο του 1826 διορίζεται αρχιστράτηγος της Ρούμελης, με πλήρη δικαιοδοσία.

Παρότι σοβαρά άρρωστος, θα επιχειρήσει εκστρατεία προς τη Δόμβραινα τον Οκτώβριο για να αποκόψει τον ανεφοδιασμό του Κιουταχί που πολιορκούσε την Ακρόπολη. Θα εκκαθαρίσει την περιοχή και στις 24 Νοεμβρίου του 1826 θα σημειώσει μεγαλειώδη νίκη επί των Τούρκων στην Αράχωβα, σε μία πολυήμερη μάχη, που θα αναδείξει τις στρατηγικές του ικανότητες. Για

τους κατακτητές ήταν η δεύτερη μεγάλη καταστροφή μετά τα Δερβενάκια.

Στις 21 Απριλίου του 1827 οι ελληνικές δυνάμεις είχαν στρατοπεδεύσει στο Φάληρο για να αντιμετωπίσουν σε μία ακόμη μάχη τον Κιουταχί. Την αρχιστρατηγία είχαν αναλάβει οι άγγλοι φιλέλληνες Ριχάρδος Τσορτς και ο Τόμας Κόχραν, με απόφαση της Γ' Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας. Ο Καραϊσκάκης είχε διαφωνήσει με το σχέδιο της κατά μέτωπον επίθεσης και είχε αποσυρθεί στη σκηνή του άρρωστος.

Την επομένη κάποιοι Έλληνες στρατιώτες επιτέθηκαν χωρίς διαταγή κατά του στρατοπέδου του Κιουταχί. Για να μη γενικευθεί η σύγκρουση, ο Καραϊσκάκης βγήκε από τη σκηνή του και κατευθύνθηκε έφιππος προς το σημείο της συμπλοκής γύρω στις 4 το απόγευμα. Μία σφαίρα, όμως, τον βρήκε στο υπογάστριο και τον τραυμάτισε σοβαρά. Παρά τις προσπάθειες των γιατρών, ο Καραϊσκάκης άφησε την τελευταία του πνοή στις 4 το πρωί της 23ης Απριλίου 1827, ανήμερα της ονομαστικής του εορτής.

ΜΙΧΑΗΛ ΔΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

25η Μαρτίου

Πρόσωπα της Επανάστασης : Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης είναι από τους σημαντικότερους ήρωες της ελληνικής επανάστασης του 1821.

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στα Ψαρά μεταξύ 1790 και 1793 και έχασε τον πατέρα του σε πολύ μικρή ηλικία. Δούλεψε από μικρός σε πλοία συγγενών του και 20 ετών έγινε καπετάνιος.

Παντρεύτηκε την Δέσποινα Μανιάτη και έκανε επτά παιδιά.

Το 1870 ταξίδεψε στην Οδησό και γνώρισε την Φιλική Εταιρεία.

Στην ελληνική επανάσταση του

1821 συμμετείχε με θάρρος και κατάφερε να πυρπολήσει την τουρκική Ναυαρχίδα του πασά Καρά Αλή στην Χίο του 1822 σε αντίποινα για τη σφαγή στο νησί. 2.000 Τούρκοι σκοτώθηκαν εκεί.

Έγινε διάσημος στην Ελλάδα και το εξωτερικό για τα κατορθώματά του. Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους ασχολήθηκε με την πολιτική και έγινε πέντε φορές πρωθυπουργός της χώρας.

Πέθανε το 1877.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΣΚΟΥΝΑΚΗΣ

Κωνσταντίνος Κανάρης

Πρόσωπα της Επανάστασης : Ιωάννης Καποδίστριας

Ιωάννης Καποδίστριας

Ο Ιωάννης Καποδίστριας καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Κέρκυρας. Διετέλεσε υπουργός των Εξωτερικών

της Ρωσίας μέχρι το 1822, οπότε απομακρύνθηκε από τη θέση του και εγκαταστάθηκε στην Ελβετία. Πέντε χρόνια αργότερα, το 1827, η Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας τον εξέλεξε Κυβερνήτη της Ελλάδας.

Ο Καποδίστριας έφτασε στο Ναύπλιο, την πρώτη πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση μιας χώρας που έβγαινε από πολύχρονο αγώνα ενώ οι κάτοικοι της και ιδιαίτερα οι πρόσφυγες ήταν εξαθλιωμένοι.

Ο Κυβερνήτης επιχείρησε να οργανώσει το κράτος, βελτιώνοντας τη διοίκηση και την οικονομία του. Προκειμένου να πετύχει το στόχο του, συγκέντρωσε όλες τις εξουσίες στο πρόσωπο του αναβάλλοντας για δύο χρόνια τη σύγκληση της Δ' Εθνοσυνέλευσης, που τελικά πραγματοποιήθηκε στο Άργος. Επίσης, για να διευκολύνει τις συναλλαγές, ίδρυσε Εθνική Τράπεζα και έκοψε νομίσματα (φοίνικας) που αντικατέστησαν τα τουρκικά γρόσια.

Ο Καποδίστριας, επειδή πίστευε ότι η πρόοδος της χώρας στηριζόταν στη γεωργία, ίδρυσε Γεωργική Σχολή στην Τίρυνθα για την εκπαίδευση των Ελλήνων αγροτών, εισήγαγε την καλλιέργεια της πατάτας και στήριξε την παραγωγή μεταξιού. Παράλληλα, αναπτύχθηκαν το εμπόριο και η ναυτιλία και οργανώθηκε τακτικός στρατός.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη βασική εκπαίδευση των Ελλήνων. Αρμόδια Επιτροπή ανέλαβε τη σύνταξη βιβλίων και τη δημιουργία

αλληλοδιδασκτικών σχολείων, στα οποία οι καλύτεροι μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων μάθαιναν στους μικρότερους με τη βοήθεια του δασκάλου γραφή και ανάγνωση. Ιδρύθηκε επίσης το πρώτο ελληνικό Γυμνάσιο, ενώ στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας λειτούργησαν αλληλοδιδασκτικά, ελληνικά και χειροτεχνικά σχολεία. Στην Αίγινα λειτούργησε και το Κεντρικό Σχολείο.

Μετά τη μάχη της Πέτρας όπου οι Έλληνες με επικεφαλής τον Δημήτριο Υψηλάντη νίκησαν τους Τούρκους, η Λειβαδιά και ουσιαστικά ολόκληρη η Στερεά Ελλάδα παραδόθηκε στους επαναστάτες.

Η συγκεντρωτική διακυβέρνηση του Καποδίστρια και η σύγκρουσή του με πολλά τοπικά συμφέροντα προκάλεσαν τη δυσαρέσκεια πολιτικών ομάδων, που αντέδρασαν στην πολιτική του. Στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831 ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε στο Ναύπλιο, με αποτέλεσμα στη χώρα να επικρατήσει αναρχία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

25η Μαρτίου

Πρόσωπα της Επανάστασης : Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Ο Θ.Κολοκοτρώνης είναι η σημαντικότερη στρατιωτική φυσιογνωμία της ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ του 1821. Γεννήθηκε στο Ραμαβούνι της Μεσσηνίας στις 3 Απριλίου του 1770, ενώ η καταγωγή του ήταν από το χωριό Λιμποβίσι της Αρκαδίας και λόγω της ευφύιας, της τόλμης του αλλά και της βαρύτητας του λόγου του επονομάσθηκε "Γέρος του Μοριά". Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

, πρωταγωνίστησε σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις κατά την διάρκεια του Αγώνα. Η νίκη στο Βαλτέτσι, η Άλωση της Τριπολιτσάς, η καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη πασά στα Δερβενάκια, τον καθιστούν Αρχιστράτηγο όλων των Ελλήνων στον Αγώνα της Απελευθέρωσης ενάντια στον τουρκικό ζυγό.

Ο Αρχιστράτηγος με την εξουπνάδα του και το στρατηγικό μυαλό του, κατάφερε να ενώσει όλους τους Έλληνες και να μετατρέψει ακόμα και τους απλούς χωρικούς σε τρομερούς αγωνιστές. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, μετά από γενναίες μάχες και αγώνες, την Απελευθέρωση της Πατρίδας μας από την κυριαρχία των Τούρκων.

Ο "Γέρος του Μοριά" πέθανε στις 4 Φεβρουαρίου 1843, φτωχός από

υλικά αγαθά, αλλά πλούσιος από την αγάπη του λαού και πανευτυχής που πρόλαβε να δει την αγαπημένη του Πατρίδα ελεύθερη. Θάφτηκε στο Α Νεκροταφείο Αθηνών, ενώ το 1930 τα οστά του μεταφέρθηκαν στο Μνημείο των Προκρίτων στην Τρίπολη. Χαρακτηριστική είναι η επιγραφή στο κάτω μέρος του αδριάντα του: "ΣΙΓΑ ΔΙΑΒΑΘΗ ΕΔΩ ΚΟΙΜΑΤΑΙ Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΟΡΙΑ ΤΟΝ ΥΠΝΟ ΤΟΥ ΜΗΝ ΤΟΥ ΤΑΡΑΞΕΙΣ"!!!

Τέλος Όλοι εμείς οι Νεότεροι Έλληνες, που απολαμβάνουμε την Ελευθερία της Πατρίδας μας, οφείλουμε ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ στο "Γέρο του Μοριά", που κατάφερε το ακατόρθωτο και μια Υπόσχεση ότι δεν θα αφήσουμε κανέναν να μας στερήσει την "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ" της Πατρίδας μας!!!

ΝΟΕΛ ΚΑΣΟ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πράσινες ταράτσες

Οι πράσινες ταράτσες είναι εγκαταστημένες σε ταράτσες ψηλών κτιρίων στις μεγάλες πόλεις, ώστε να παράγουν οξυγόνο και να ομορφαίνουν την πόλη.

Γιατί πράσινη στέγη;

1. Η θερμοκρασία στο εσωτερικό ενός κτιρίου με φυτεμένη στέγη μπορεί το καλοκαίρι να είναι από 3 έως και 10 βαθμούς χαμηλότερη.

2. Το χειμώνα ακτινοβολείται λιγότερη θερμότητα από το εσωτερικό προς τα έξω.

3. Η μόνωση της στέγης, που βρίσκεται κάτω από την «πράσινη» επιφάνεια, προστατεύεται καλύτερα από τις υπερϊώδεις ακτινοβολίες και τις αυξομειώσεις της θερμοκρασίας του αέρα.

4. Σε υδροπονικές φυτεύσεις, έχεις δροσιά κατά τις νυχτερινές ώρες λόγω της εξάτμισης.

5. Γίνεται εκμετάλλευση του νερού της βροχής για το πότισμα.

6. Φιλτράρονται και συγκρατούνται οι επιβλαβείς ουσίες από τον αέρα, ενώ οι ένιοκοι, αν κάθονται στη

φυτεμένη ταράτσα, βρίσκονται σε ένα περιβάλλον πλουσιότερο σε οξυγόνο.

8. Η φυτεμένη επιφάνεια απορροφά ενοχλητικούς ήχους.

9. Σε περίπτωση νεροποντής, ένα μέρος του νερού απορροφάται, ενώ για το υπόλοιπο επιβραδύνεται η απορροφή και οι δρόμοι πλημμυρίζουν λιγότερο, γιατί το νερό φτάνει από τα διάφορα κτίρια στο δρόμο με μια διαφορά φάσης.

Ποια φυτά ταιριάζουν;

Τα φυτά, πρέπει να είναι όσο το

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πράσινες τaráτσες

(Συνέχεια από τη σελίδα 24)

δυνατόν πιο ανθεκτικά και λιγότερο απαιτητικά σε νερό. Όχι γκαζόν δηλαδή, κατά προτίμηση φασκομηλιές, δεντρολίβανο, αλλά και παχύ-

φυτα με σαρκώδη φύλλα, ικανά να συγκρατούν νερό, όπως αυτά της οικογένειας Sedum, με ρίζες που δεν εισχωρούν βαθιά. Όσοι «αντέχουν», βέβαια, μπορούν να

προχωρήσουν ακόμη και σε δεντροφυτεύσεις, αυξάνοντας ανάλογα το πάχος του θρεπτικού υποστρώματος και τη φροντίδα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡΚΟΥΜΑΝΗΣ

Οι εργασίες που κάνουμε στον κήπο τον Φεβρουάριο

Ο Φεβρουάριος είναι ο τελευταίος μήνας του Χειμώνα. Αυτό τον μήνα μαζεύουμε πολλά φρέσκα χειμερινά λαχανικά και φρούτα για να τα απολάυσουμε στο τραπέζι μας.

Μαζεύουμε μαρούλια, κρεμμύδια, λάχανα, καρότα για να τα φάμε ολόφρεσκα στις σαλάτες μας και σπανάκι για να φτιάξουμε νόστιμες πίτες. Επίσης, κόβουμε κουνουπίδια, μπρόκολα και παντζάρια για να τα μαγειρέψουμε σε υπέροχες νόστιμες συνταγές.

Παράλληλα ετοιμαζόμαστε και για τις ανοιξιάτικες φυτεύσεις φτιάχνοντας σπορείο για τα λαχανικά που θα καλλιεργήσουμε, όπως είναι η καλλιέργεια της ντομάτας, της πιπεριάς, της μελιτζάνας, του κολοκυθίου και του αγγουριού και ξεκινά και η καλλιέργεια της πατάτας και του κρεμμυδιού.

Επίσης, μπορούμε να φτιάξουμε σπορείο για τα αγαπημένα μας λουλούδια και για τα καλλωπιστικά φυτά όπως πετούνιες, πανσέδες, σκυλάκια, άλυσο, αγήρατο, βιολέτα και βερβένα για να τα μεταφυτέψουμε μέσα στην άνοιξη και να απολάυσουμε την πλούσια ανθοφορία τους.

Μέσα στον Φεβρουάριο μπορούμε να κλαδέψουμε τα φυλλοβόλα καρποφόρα δέντρα του κήπου μας, όπως είναι το κλάδεμα της βερικοκιάς, το κλάδεμα της αμυγδαλιάς, το κλάδεμα της ροδιάς και το κλάδεμα της αχλαδιάς. Μπορεί ακόμα να γίνει και το κλάδεμα στις ελιές αφού έχει ολοκληρωθεί η συγκομιδή τους, το κλάδεμα στο αμπέλι καθώς και το κλάδεμα στις κληματαριές του κήπου μας.

Κλαδεύουμε επίσης και τους καρποφόρους θάμνους, όπως το βατόμουρο, το μύρτιλο, το σμέουρο, το φραγκοστάφυλο, το ιπποφαές και την αρώνια για να μας χαρίσουν πλούσια καρποφορία μέσα στο καλοκαίρι.

Τέλος, τον Φεβρουάριο φροντίζουμε τα καλλωπιστικά φυτά του κήπου μας και βάζουμε λίπασμα για να ξεκινήσει η βλάστηση και η ανθοφορία τους μέσα στην άνοιξη.

ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΑΗ

Οι εργασίες που κάνουμε στον κήπο τον Μάρτιο

Ο Μάρτιος είναι ο πρώτος μήνας της άνοιξης, με αποτέλεσμα ο καιρός να αρχίζει να καλυτερεύει και να έχουμε πιο υψηλές θερμοκρασίες. Αυτό σημαίνει ότι η φύση γύρω μας ανθίζει και ξεκινάει η βλάστηση. Έτσι οι άνθρωποι που ασχολούνται με την κηπουρική αρχίζουν την ενασχόλησή τους με αυτήν. Παρακάτω θα αναφερθούμε σε συγκεκριμένες ενέργειες και ασχολίες που

κάνουμε τον Μάρτιο αναφορικά με την κηπουρική.

Συγκομιδή φρούτων, λαχανικών και μυρωδικών της εποχής.

Για παράδειγμα, μαζεύουμε από τα καρποφόρα δέντρα μανταρίνια ποικιλίας Ανκόρ, ομφαλοφόρα πορτοκάλια ποικιλίας Μέρλιν, λεμόνια, γκρέιπφρουτ, αβοκάντο, από τον λαχανόκηπό μας μαρούλια, λάχανα, κουνουπίδια, μπρόκολα, παντζάρια,

σπανάκι, σέσκουλα, καρότα και μυρωδικά, όπως ο μαϊντανός, ο άνηθος, η ρόκα, το κόλιαντρο, το φρέσκο κρεμμύδι και το φρέσκο σκόρδο.

Φύτευση και Μεταφύτευση

Αυτή είναι η κατάλληλη εποχή για φύτευση νέων φυτών, αλλά και μεταφύτευση σε μεγαλύτερη γλάστρα, επειδή τα φυτά μας ενδέχεται να έχουν μεγαλώσει αρκετά. Σχετικά

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ—ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πράσινες τaráτσες

(Συνέχεια από τη σελίδα 25)

με τη διαδικασία της μεταφύτευσης είναι καλό να σπάμε τα λεπτά ριζίδια του φυτού στις άκρες της ρίζας, τσιμπώντας τα με τα δάκτυλά

μας για να ανανεωθούν και να μπορούν να απορροφούν καλύτερα το νερό και τα θρεπτικά συστατικά από το χώμα. Ακόμα, είναι ιδανική περίοδος για φύτευση καρποφόρων δέντρων που είναι σε γλάστρες, όπως βερικοκιές, συκιές, λεμονιές και πορτοκαλιές.

Φύτευση κηπευτικών : Ξεκινάμε να φυτεύουμε τα πρώτα κηπευτικά μας, όπως η πατάτα και το κρεμμύδι, ενώ συνεχίζουμε την καλλιέργεια χειμερινών λαχανικών, όπως μαρούλι, σπανάκι, μαϊντανό, άνηθο, παντζάρι και καρότο. Ειδικότερα, σε περιοχές που βρίσκονται νότια αρχί-

ζει η καλλιέργεια της ντομάτας, της πιπεριάς, της αγγουριάς, της κολοκυθιάς και της μελιτζάνας. Αυτό που θα πρέπει να προσέξουμε είναι αν υπάρχουν χαμηλές θερμοκρασίες κυρίως τις νυχτερινές ώρες, να καλύψουμε τα κηπευτικά μας με ειδικό νάιλον, ώστε να τα προστατεύσουμε από το κρύο. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα μειωθεί η παραγωγή μας.

Κλάδεμα : Ο Μάρτιος είναι ο μήνας του κλάδεματος των καλλωπιστικών φυτών και των εσπεριδοειδών δέντρων, με σκοπό να βγάλουν περισσότερα άνθη και να έχουν μεγαλύ-

τερη βλάστηση. Για τη διαδικασία του κλάδεματος απαραίτητο είναι να έχουμε τα κατάλληλα εργαλεία. Πιο συγκεκριμένα, τον μήνα αυτόν ξεκινάει το κλάδεμα καλλωπιστικών φυτών, όπως της τριανταφυλλιάς, της γαρδένιας, της ορτανσίας, του βιβούρνου και της αγγελικής και το κλάδεμα εσπεριδοειδών δέντρων, όπως της λεμονιάς, της πορτοκαλιάς, της μανταρινιάς, του γκρέιπφρουτ και του κουμκουάτ. Αντίθετα, το κλάδεμα των φυλλοβόλων καρποφόρων δέντρων, όπως της βερικοκιάς, της ροδακινιάς, της αχλαδιάς, της ροδιάς και της μηλιάς γίνεται τον χειμώνα. Μετά το κλάδεμα ψεκάζουμε το φύλλωμα των φυτών με σκεύασμα χαλκού και καλύπτουμε τις μεγάλες τομές των κλαδιών με πάστα κλάδεματος, ενώ αποφεύγουμε το κλάδεμα όταν έχει βροχές, ώστε να μην πάθουν κάποια ασθένεια τα φυτά.

PENNY ΓΚΙΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Γιατί ο ουρανός είναι γαλάζιος ;

Είχε γράψει άσχημα στο διαγώνισμα. Ήταν πολύ λυπημένος. Βγήκε στο προαύλιο και κοίταξε ψηλά. Το γαλάζιο χρώμα του ουρανού του έφτιαξε αμέσως τη διάθεση. Ευτυχώς που ζούμε στην Ελλάδα. Ευτυχώς που **ο ουρανός είναι σχεδόν πάντα γαλάζιος**. Χαμογέλασε.

«Για φαντάσου να ήταν κόκκινος ή καφέ; Ακόμη χειρότερα για φαντάσου να ήταν συνείδημα μάυρος, ακόμη και τη μέρα», σκέφτηκε. **Γιατί όμως είχε αυτό το υπέροχο χρώμα;** Και γιατί τις συννεφιασμένες μέρες γίνεται μουντός

και γκριζός;

Πήγε γρήγορα στο σπίτι και αναζήτησε πληροφορίες στο διαδίκτυο. Λοιπόν, καταρχήν δεν είναι γαλάζιος ο ουρανός, **γαλάζιο τον βλέπου-**

με εμείς, γιατί τα μάτια μας δεν έχουν τη δυνατότητα να αντιληφθούν όλο το φάσμα των χρωμάτων. Καθώς το φως του ήλιου ταξιδεύει προς τη Γη, συναντά στην ατμόσφαιρά της άπειρα μόρια και σωματίδια. Καθώς αλληλεπιδρά μαζί τους σχηματίζονται πολλά διαφορετικά χρώματα. Κάθε χρώμα έχει άλλο μήκος κύματος, δηλαδή ως πούμε εμφανίζεται με άλλη συχνότητα το ένα από το άλλο. **Το μάτι μας έχει την ικανότητα να αντιλαμβάνεται εκείνα τα χρώματα που έχουν πιο μικρό μήκος κύματος, κι αυτά δεν**

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Γιατί ο ουρανός είναι γαλάζιος ;

(Συνέχεια από τη σελίδα 26)

είναι **άλλα από τις αποχρώσεις του μπλε.**

Θα μου πεις και γιατί παρακαλώ βλέπω ξεκάθαρα πορτοκαλί, κόκκινες, μωβ και χρυσές ανταύγειες κατά την ανατολή ή στο ηλιοβασίλεμα; Μα γιατί ο ήλιος μόλις που εμ-

φανίζεται ή χάνεται από τον ουρανό μας. Το φως του αναγκάζεται να ταξιδέψει πιο πολύ για να μας φτάσει. Έτσι μόνο χρώματα με τα μεγάλα μήκη κύματος γίνονται ορατά. Πάλι καλά! Με αυτό τον τρόπο μπορούμε να απολαμβάνουμε πανέμορφα ηλιοβασίλεμα και να κα-

ταλαβαίνουμε πως η φύση είναι ο καλύτερος ζωγράφος!

Έκλεισε το τάμπλετ και χαμογέλασε. Την άλλη ημέρα θα είχε πολλά να πει στην τάξη του... και ποιος ξέρει, ίσως η δασκάλα ξεχνούσε έτσι τον κακό βαθμό στο διαγώνισμα.

ΦΟΙΒΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Από τι είναι φτιαγμένο το διάστημα ;

Η Γη είναι τυλιγμένη σε στρώματα αερίων, με περίπου 100 δισεκατομμύρια μόρια ανά κυβικό εκατοστό στο επίπεδο της θάλασσας. Όσο ανεβαίνουμε ψηλότερα, ο αέρας αραιώνει, μέχρι που, σε ύψος περίπου 62 μιλίων πάνω από τη Γη, δεν υπάρχει σχεδόν καθόλου αέρας. Εδώ αρχίζει το διάστημα – πάνω από τη γραμμή Κάρμάν.

Αλλά το διάστημα δεν είναι εντελώς άδειο. Κατά μέσο όρο, υπάρχει περίπου 1 άτομο ανά κυβικό εκατοστό εκεί έξω. Για να το θέσουμε σε προοπτική, ένας κύβος της ατμόσφαιρας της Γης θα είχε δισεκατομμύρια σωματίδια αέρα, ενώ ο ίδιος κύβος στο διάστημα μπορεί να έχει μόνο ένα ή δύο.

Το διάστημα είναι γεμάτο με υδρο-

γόνο, ήλιο, κοσμική σκόνη και ενεργητικά σωματίδια που ονομάζονται κοσμικές ακτίνες, τα οποία διαπερνούν το διάστημα με ταχύτητα σχεδόν φωτός. Υπάρχει επίσης ακτινοβολία, μαγνητικά πεδία, ακόμη και σκοτεινή ύλη και σκοτεινή ενέργεια – μυστηριώδεις δυνάμεις που διαμορφώνουν και επεκτείνουν το σύμπαν.

Σκεφτείτε το διάστημα σαν ένα τενωμένο τραμπολίνο. Όταν τοποθετείτε πάνω του μια βαριά μπάλα, το τραμπολίνο βυθίζεται – όπως ακριβώς το διάστημα κάμπτεται γύρω από ένα τεράστιο αντικείμενο όπως ένας πλανήτης. Αν κυλήσετε μια μπίλια κοντά σε αυτή τη βύθιση, αυτή θα καμπυλώσει, όπως οι πλανήτες που βρίσκονται σε τροχιά γύρω από τα αστέρια. Με αυτόν τον τρόπο λειτουργεί η βαρύτητα στο διάστημα. Έτσι, το διάστημα δεν είναι απλώς ένα κενό. Είναι ένα δυναμικό, τρισδιάστατο περιβάλλον όπου δυνάμεις, σωματίδια και αντικείμενα αλληλεπιδρούν με τρόπους που κάνουν το σύμπαν μας όμορφο και πολύπλοκο.

ΝΟΕΛ ΚΑΣΟ

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές

Ένας χρόνος έχει 12 μήνες. Οι 7 μήνες έχουν 31 ημέρες. Πόσοι μήνες έχουν 28 ημέρες;

Απάντηση: Όλοι!

Τι κοινό έχουν οι αριθμοί 11, 69 και 88;

Απάντηση: Διαβάζονται ανάποδα

Οδηγείς ένα λεωφορείο. Στην πρώτη στάση, μπαίνουν δύο άνδρες, γυναίκες. Στη δεύτερη δύο γυναίκες. Στην τρίτη στάση, ανεβαίνουν δύο παιδιά με τη μαμά τους και κατεβαίνει ένας παππούς. Το λεωφορείο είναι πράσινο και έξω βρέχει. Τι χρώμα είναι τα μαλλιά του οδηγού;

Απάντηση: Κοίταξε στον καθρέφτη

Η μαμά της Βιβής έχει τρία παιδιά. Το μικρότερο το λένε Αποστόλη. Το μεσαίο το λένε Ζωή. Πως λένε το τρίτο παιδί;

Απάντηση: Βιβή

(Συνέχεια στη σελίδα 28)

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

Σπαζοκεφαλιές

(Συνέχεια από τη σελίδα 27)

Ένας βοσκός έχει 15 πρόβατα.
Όμως τελικά πέθαναν όλα εκτός

Ανέκδοτα

Η καλή μαγείρισσα...

- Εσύ, Τοτό κάνεις την προσευχή σου πριν το φαγητό;
  - Όχι, δεν υπάρχει λόγος. Η μαμά μου είναι πολύ καλή μαγείρισσα!
- Password accepted
- Η μαμά χτυπάει την πόρτα στο δωμάτιο του γιου που δεν έχει όμως καμιά διάθεση να ανοίξει...
- Ποιος είναι;
  - Η μάνα σου είμαι, άνοιξε...
  - Δώσε password...
  - Anoiakse-tin-porta-giati-tha-stamatiso-na-pliriono-to-internet!
  - Password accepted...

Η Αριθμητική

- Η μικρή δεν τα πάει καλά με την αριθμητική και η μάνα της αναλαμβάνει να τη βοηθήσει:
- Ας πούμε ότι είσαι μανάβισσα κι εγώ πελάτισσα. Αγοράζω ένα κιλό

από 5. Πόσα πρόβατα του έμειναν;
Απάντηση: Πέντε

Ένας τρόπος υπάρχει να δεις μέσα

πατάτες που κάνουν 0,80€ κι ένα κιλό ντομάτες που κάνουν 1,30€ το κιλό. Πόσα πρέπει να σου δώσω;
Κι η μικρή σαστισμένη απαντά:
- Δεν πειράζει κυρία, με πληρώνετε αύριο...

Το τεστ...

Μια μέρα ο Τοτός έγραψε τέστ στα Ελληνικά. Την επόμενη μέρα πήραν τα τεστ πίσω και ο Τοτός το πήγε στον μπαμπά του.

- Μόλις το βλέπει ο μπαμπάς, του λέει:
- Μα εσύ συνήθως γράφεις καλά! Γιατί έγραψες τόσο χάλια;
  - Γιατί έλειπε ο διπλανός μου!

Οι τρεις ευχές!

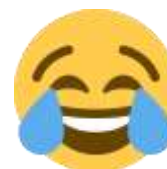
- Ήταν ένας μικρός που βρήκε ένα λυχνάρι. Το τρίβει και βγαίνει ένα τζίνι:
- Για το καλό που με ελευθέρωσες θα σου πραγματοποιήσω τρεις ευ-

από ένα παράθυρο. Ποιος;
Απάντηση: Να έχει παράθυρο.

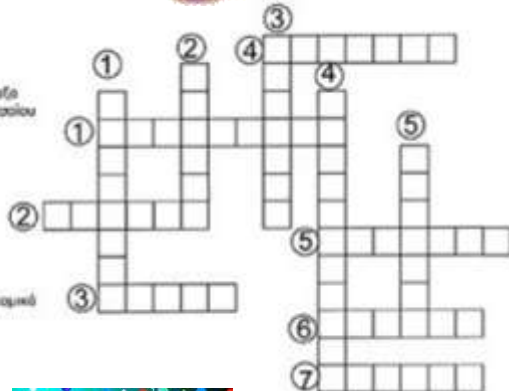
ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΚΑΡΑΛΗ

- χές, λέει το τζίνι.
- Θέλω ένα ποδήλατο, ένα κινητό και άλλες τρεις ευχές!
- Η εξήγηση!**
- Μαμά, τι είναι διαίρεση;
  - Όταν έχουμε 6 μήλα, εξηγεί η μαμά, και θέλουμε να τα μοιράσουμε σε εμένα και εσένα, αλλά να πάρουμε και οι δύο τα ίδια.
  - Δηλαδή, μαμά, αν έχω δέκα καραμέλες θα πάρεις εσύ πέντε κι εγώ άλλες πέντε.
  - Μπράβο παιδί μου!
- Σκέφτεται λίγο το παιδί και λέει:
- Εντάξει μαμά, κατάλαβα τι είναι η διαίρεση, όταν όμως θέλουμε να τα μοιράσουμε σε τρία άτομα κάνουμε τριαίρεση;

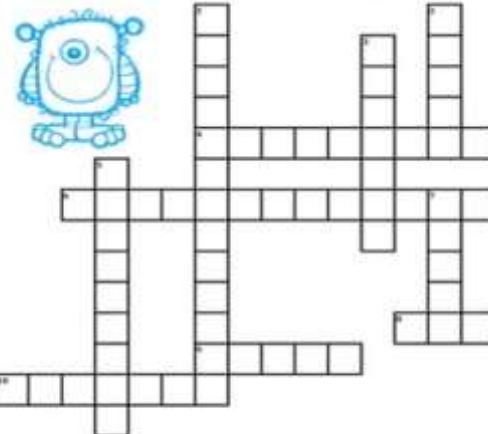
ΜΙΚΑΕΛΑ ΣΟΥΡΙΔΗ

Σταυρόλεξα

Η Τάξη: Το σταυρόλεξο της Πληροφορικής

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Λίμνι τα φαγητά που τριμνι στη νηστεία
2. το βρόδουμε για τους κτεοριμνινοους
3. προφήτης που αντίληκε..... με πυρηνι ενσθε
4. Λίμνι στη "σνολίγια με του Τελόνου & Φορσίου και κλέινο Μ. Σαββότα"
5. μεσο στο έαρύ υπήρχει η Αγίη....
6. Λίγεται η εβδομάδα πριν το Πασχα
7. Πρόδωκε τον Χριστό

ΚΑΘΕΤΑ

1. Γιορτάζουμε το Πασχα
2. Τι έβλεπαν οι μάγοι στον ουρανό?
3. Αυτή την εβδομάδα τριμνι μόνο γαλοκτοκιμνι
4. Ψάλλονται μεσο στην Σαρακοστή
5. Μας καλεί στην εκκλησία

Οριζόντια

1. Για να παρ από την οδόνι στο χαρτί πρσκι να χρσθισμοκνιέσκει κπτι τη σσσεκίη.
2. Είναι το Google Chrome.
3. Πρόσεξε μην κλλησσει. Θα πρσκι να κέρει αντιμωκί.
4. Μαρκεί να είναι τοσπύχρονο και σσσεκίη κωδόνι και σσσεκίη κώδονι.
5. Είναι κροφό και αρσσηκίη.

Κάθετα

1. Το Word είναι ο πιο γνωστός
2. Όταν αναλογιστεί τον υπολογιστή μας εκεί βγαίνει κωκί τα κροτρίμνινα.
3. Μια φωτογραφία για να γίνει ηλεκτρονική πρσκι να κέρσει από αυτόν.
4. Θέλει να βρει κίηφορτίη. Καρ κσι (απίστροφο)
5. Σπασκίη κώδονι του υπολογιστή

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ